R G B WH GR BL Grey Scale #13 C M Y K
A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

Kapitan Jan Naspiński
Wykład. Wlkpl. Szkoły Pchor. Piechoty

Oddziały szturmowe

POZNAŃ 1920 r.

Colour Chart #13
Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black
Centimeters Inches

Kapitan Jan Naspiński
Wykład. Wlkpl. Szkoły Pchor. Piechoty

Oddziały szturmowe

POZNAŃ 1920 r.

200 lat bibliotek wojskowych
1967-1967

ppor. Leg. Radlicki Nr 9.

Kapitan Jan Waspiński
Wykład. Wlkpl. Szkoły Pchor. Piechoty

Oddziały szturmowe

POZNAŃ 1920 r.

6 pułkowi piechoty Legjonów

pracę poświęca

AUTOR

Biblioteka Wojsk. Inst. Polit.
25369/1
im. K. Dunin-Wąsowicza

OD AUTORA

Zupełny brak podręczników z dziedziny Oddziałów szturmowych nietylko w naszej, lecz i w ogólnej literaturze wojskowej, skłonił mnie do napisania tejże pracy.

I choć nie jesteśmy jeszcze zdecydowani, czy przyjąć organizację powyższych oddziałów, czy też nie, stoję na stanowisku, że każdy piechur musi się nauczyć:

1 rzucania i obchodzenia się z granatami ręcznymi,

2 zaznajomienia się ze sposobami przechodzenia toru z przeszkodami, gdyż jest to część wyszkolenia bojowego.

Ze względu, iż jest to pierwsza szczegółowsza praca z danej dziedziny i może odmiennego jestem w wielu momentach zdania od już przyjętych, upraszam szanownych Czytelników o uzasadnione uwagi, które z wdzięcznością przyjmę.

„Oddziały szturmowe" były od 8-miu miesięcy napisane, lecz z różnych względów niewydane, brak bowiem było autorowi ludzi chętnych do pomocy.

Techniczna trudność wydania niniejszego podręcznika była również znaczną, przeto uważam za miły obowiązek, podziękować Panu pułkownikowi Jatelnickiemu za pomoc w wydawnictwie.

Poznań, luty 1920. **AUTOR**

„Oddziały szturmowe" dzielę na rozdziały, które obejmują:

Rozdział I Tor z przeszkodami.

Rozdział II Szkoła rzucania granatami.

Rozdział III Taktyka oddziałów szturmowych.

ROZDZIAŁ I

Tor z przeszkodami

Cel budowy torów z przeszkodami

Tor z przeszkodami buduje się z dwu zasadniczych powodów:

1 aby zaznajomić żołnierzy z nieprzyjacielskiemi przeszkodami, gdyż tor z przeszkodami jest niczem innem, jak tylko przedstawieniem przeszkód, które napotykają tak oficerowie jak i żołnierze na nieprzyjacielskiem przedpolu; chodzi więc o to, by wyuczyć żołnierzy sposobów, jak należy przebywać przeszkody, oraz jak żołnierze winni sobie nawzajem pomagać.

2 aby wyrobić u żołnierza cechy fizyczne jak: zręczność, elastyczność, obrotność oraz pewność siebie we wszystkich okolicznościach.

Tory z przeszkodami bywają różnorodne, gdyż są budowane według pomysłów każdego D-cy, gdy chodzi nam natomiast o jaknajwiększe korzyści, budować wtedy tory skomplikowane różnorodnością przeszkód.

Sposób budowy toru

Tor z przeszkodami buduje się w kształcie podkowy, przeszkody zaś są wycinkami prawdziwych nieprzyjacielskich przeszkód. Przeszkody powinny następować kolejno po sobie, by oszczędzić na czasie — sposób, jak przeszkody mają kolejno następować — dowolny. Szerokość toru przyjmuję 9,00 m. dlatego, by móc odrazu czwórkami przebywać przeszkody, gdy kompanja jest ustalona w kolumnie.

Przeszkody dowolnie następują po sobie, w każdym razie nie zablisko, ni też zadaleko, chodzi o to, by żołnierze przed każdą przeszkodą mogli nabrać rozpędu.

Tor z przeszkodami należy budować masywnie, by nie niszczył się po parokrotnem użyciu. O ile przeszkody poczynają się niszczyć, natychmiast naprawić, by niedbalstwem nie spowodować nieszczęścia. Przy przeszkodach, przez które się skacze, wysypać podstawę piaskiem lub wyłożyć torfem.

Nie używać przy budowie przeszkód drutu kolczastego, ani też stalowego ze względu na ekonomję munduru, oraz, by nie spowodowywać niepotrzebnych kaleczeń ciała. Przy budowie używać drutu grubego i gładkiego.

Przeszkody powinni budować sami żołnierze, aby się równocześnie mogli zaznajomić z najprostszemi robotami, które ich na froncie czekają podczas każdorazowych walk pozycyjnych. Przeszkody oraz tory z przeszkodami budować według planu i pod kierownictwem oficera.

Uwagi ogólne co do sposobu przebywania przeszkód

Założenie: „tor z przeszkodami jest ostrzeliwany przez nieprzyjaciela" — przebyć jaknajprędzej przeszkody. Podczas przebywania przeszkód zasadniczą rolę odgrywa szybkość, którą należy intensywnie wyrabiać. Pomocy udziela się tam, gdzie wymaga tego potrzeba n. p., gdy ma się wysoką ścianę do przebycia.

Pluton czy kompanję ustawia się przed pierwszą przeszkodą w kolumnie sekcyjnej lub marszowej i na komendę: „przez przeszkody ..... marsz", lub „przez przeszkody biegiem ..... marsz" czwórka za czwórką przebywają przeszkody kolejno jedną po drugiej, gdy n. p., pierwsza czwórka dojdzie lub dobiegnie do przeszkody, druga czwórka jest już w drodze itd.

Podczas pierwszych ćwiczeń ubierać żołnierzy lżej i swobodniej, później kolejno dodawać: pas z ładownicami, tornister, karabin, hełm stalowy, maskę gazową, 100 naboi, worki z piasku puste oraz wypełnione granatami od 6—10 sztuk itd.; końcowe ćwiczenia przeprowadzać w pełnem uzbrojeniu szturmowca według uzbrojenia w sekcji szturmowej.

Ćwiczenia na torze z przeszkodami

Ćwiczenia na torze z przeszkodami powinny odbywać się codziennie, dla wszystkich rodzaji broni — najmniej 15 minut i pod kierownictwem oficera. Inwalidów zwalnia lekarz — dla nich jest przygotowana książka zwolnień.

Ćwiczeń nie zaniedbywać, gdyż mijalibyśmy się z celem.

Tor z przeszkodami

1 Zasieki druciane

Budowa Zasieki druciane wyobrażają nam nieprzyjacielskie przeszkody. Budować z drutu gładkiego, by nie niszczyć mundurów, oraz by nie spowodowywać skaleczeń. Budować według podanych cyfr na szkicu.

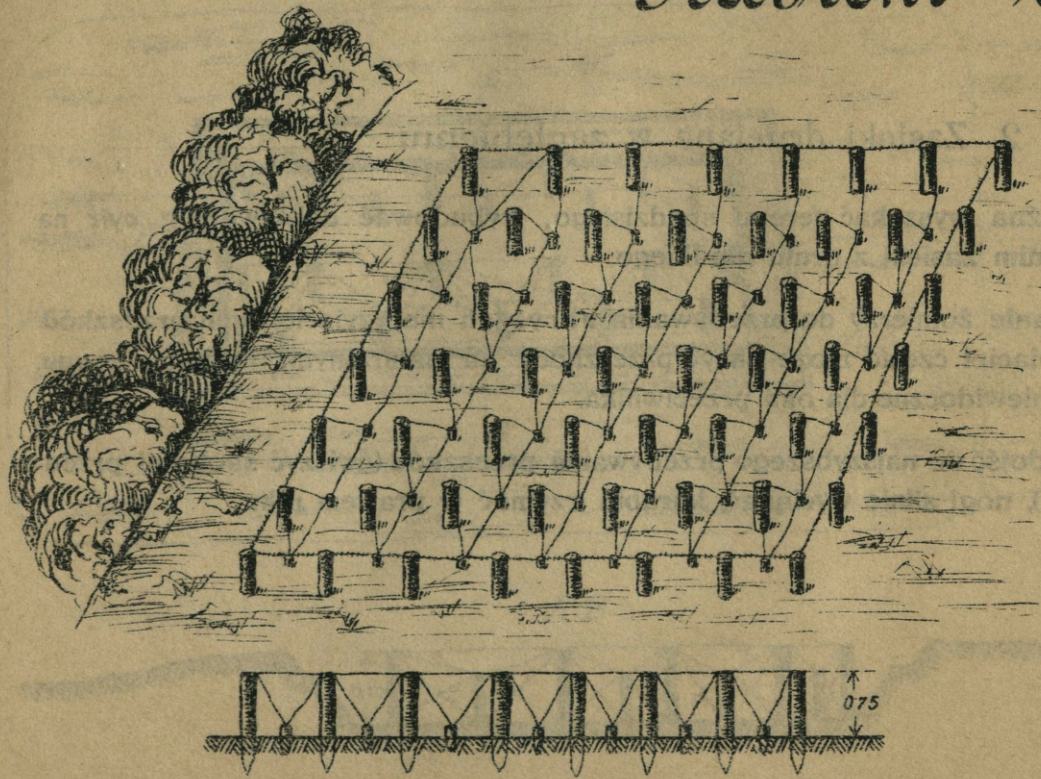
Cel Planowe przyzwyczajanie żołnierzy do pokonywania przeszkód, robionych z drutu.

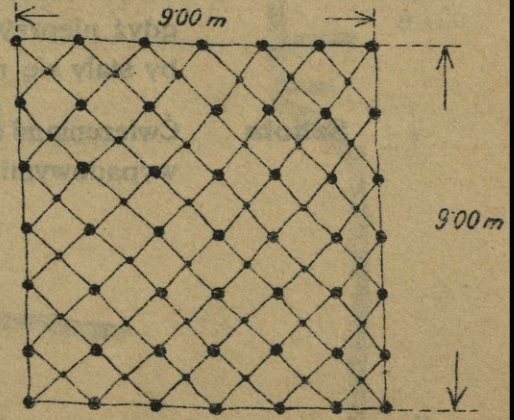
Szkoła Ćwiczeniami dojść do najszybszego przebywania niniejszej przeszkody. Nogi silnie wyciągać, karabin trzymać w prawej dłoni.

Uwaga Ćwiczyć na wszystkich przeszkodach:

a) bez karabinu,
b) z karabinem przewieszonym przez prawe ramię,
c) z karabinem w prawem ręku.

Zasieki druciane

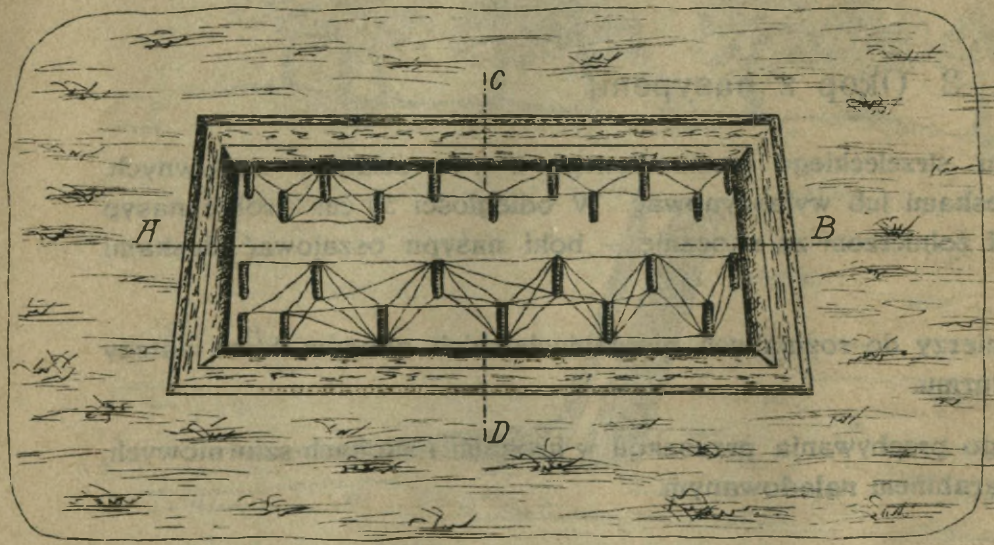
2 Zasieki druciane w zagłębieniu

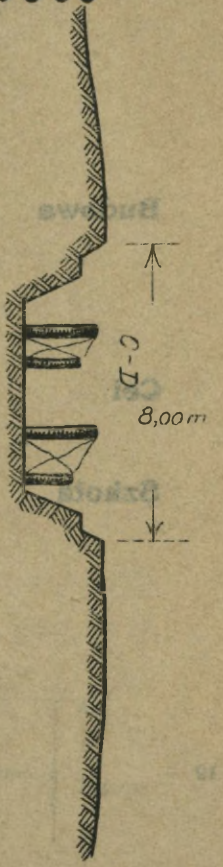
Budowa Gdy nie można wyszukać terenu spadzistego, wybudować dół, (według cyfr na szkicu) a w nim zasieki z drutu gładkiego.

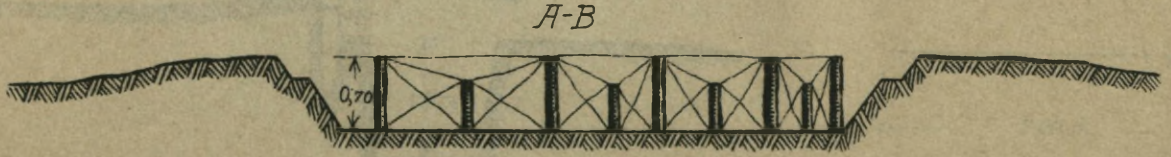
Cel Przyzwyczajanie żołnierzy do przebywania ukryfych nieprzyjacielskich przeszkód gdyż nieprzyjaciel często może ukryć przeszkody za naturalnymi fałdami terenu, by stały się niewidoczne dla oka przeciwnika.

Szkoła Ćwiczeniami dojść do najszybszego przebywania przeszkód (ćwiczyć skokami przed-wypadowymi), nogi silnie wyciągać, karabin trzymać w prawem ręku.

Zasieki druciane w zagłębieniu

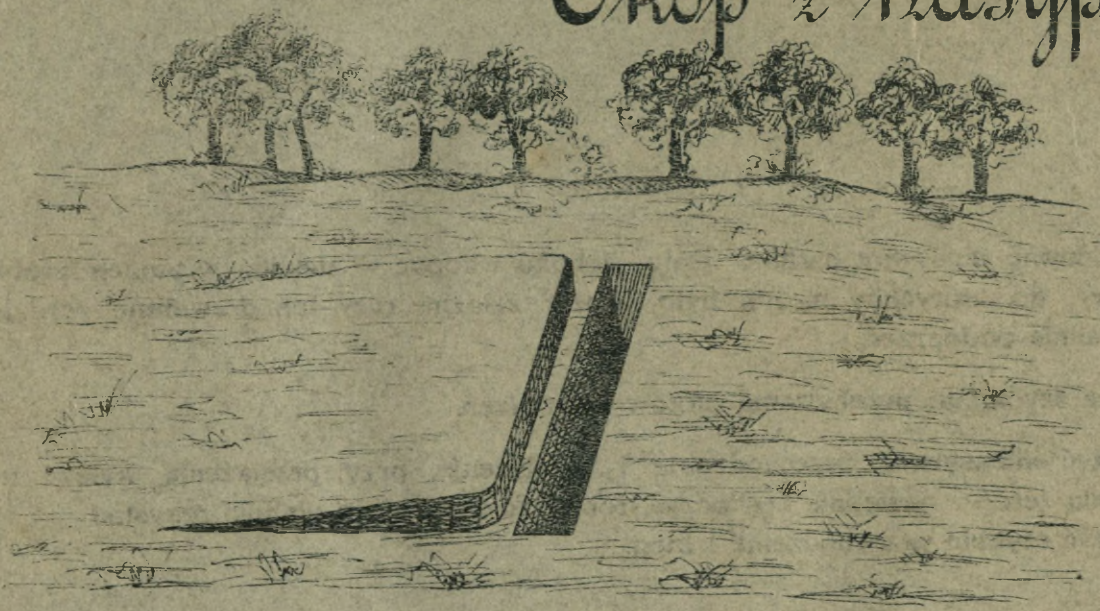
3 Okop z nasypem

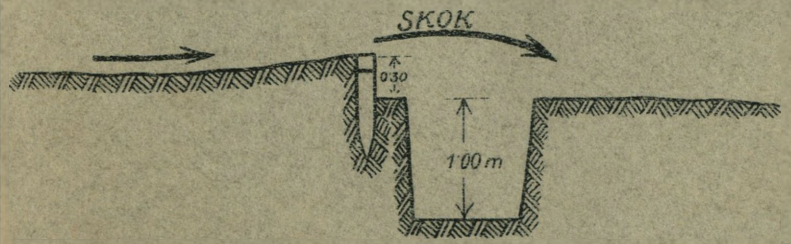
Budowa Wykopać część rowu strzeleckiego wzmocnionego t. j. o ścianach masywnych. Ściany oszalować deskami lub wyfaszynować. W odległości 30 cm. zrobić nasyp ziemi, któryby służył żołnierzom za skocznię — boki nasypu oszalować deskami lub wyfaszynować.

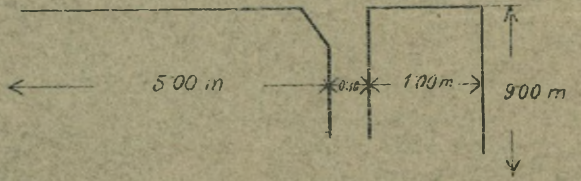
Cel Przyzwyczajanie żołnierzy do rozmaitych nieprzyjacielskich okopów, które należy pokonać podczas szturmu.

Szkoła Dojść do najszybszego przebywania przeszkód w krokach i skokach szturmowych, ćwiczyć również z karabinem naładowanym.

Okop z nasypem

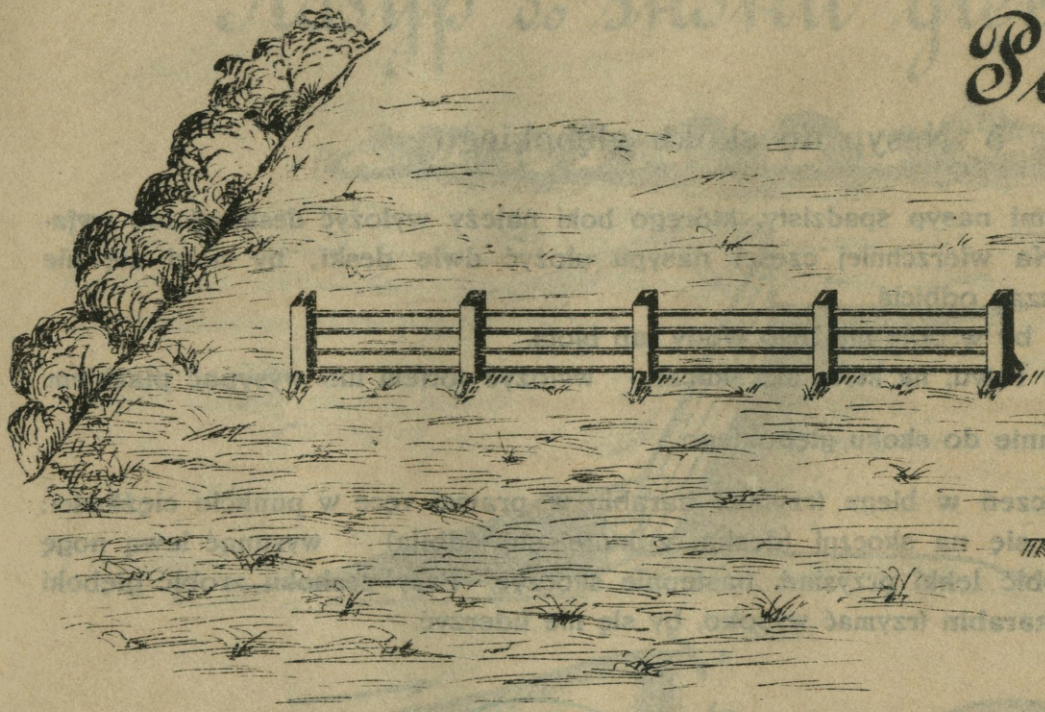
4 Parkan

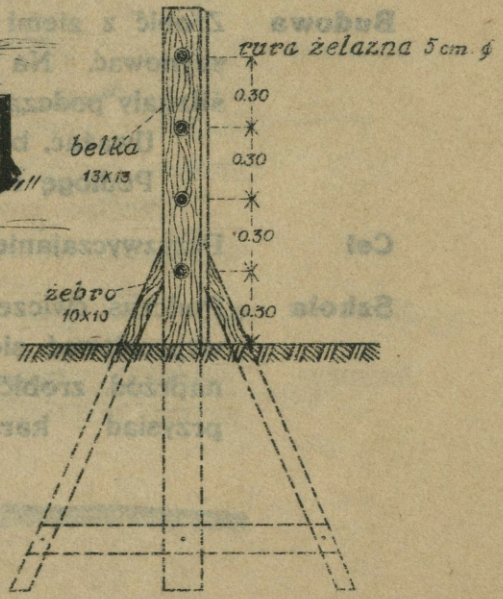
Budowa Wybudować masywny parkan. Pale głęboko wkopać w ziemię; w palach zrobić otwory, do którychby można było włożyć żelazne rury lub drewniane żerdzie; pale silnie podeprzeć.

Cel Nauka szybkiego przebywania płotów i ogrodzeń.

Szkoła Ćwiczyć intensywnie przechodzenie i przełażenie; przy przełażeniu wyleźć na ostatnią żerć — następnie zeskoczyć, robiąc równocześnie głęboki przysiad. Ćwiczyć szybkie przechodzenie i bieg.

Parkan

5 Nasyp do skoku głębokiego

Budowa Zrobić z ziemi nasyp spadzisty, którego boki należy wyłożyć deskami lub wyfaszynować. Na wierzchniej części nasypu ułożyć dwie deski, by nogi się nie ślizgały podczas odbicia.

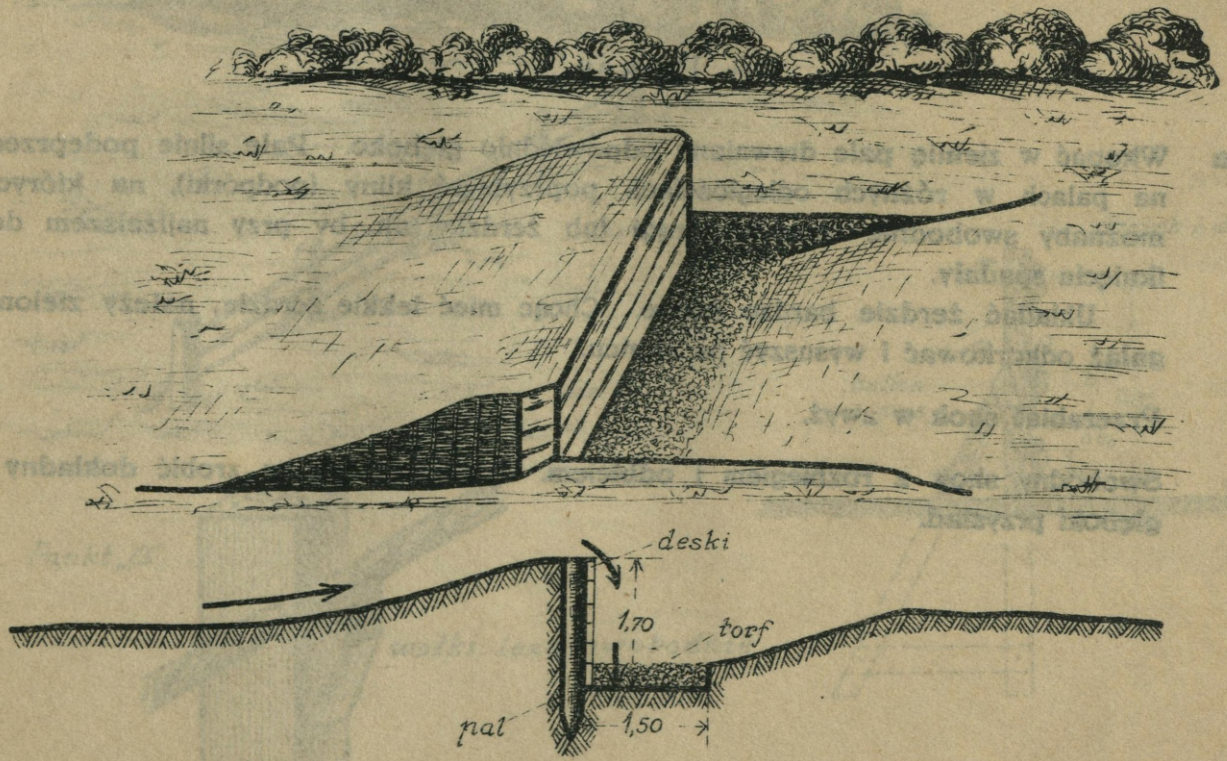
Uważać, by w dole nie było wody lub błota.

Podłogę rowu, na którą się skacze — wyłożyć torfem lub wysypać piaskiem.

Cel Przyzwyczajanie do skoku głębokiego.

Szkoła Podczas ćwiczeń w biegu trzymać karabin w prawej ręce w punkcie ciężkości; wyprostować się na skoczni (deska, z której się odbija) — wysunąć lewą nogę naprzód, zrobić lekki przysiad, następnie skoczyć. Przy zeskoku zrobić głęboki przysiad — karabin trzymać wysoko, by się nie uderzyć.

Nasyp do skoku głębokiego

6 Parkan

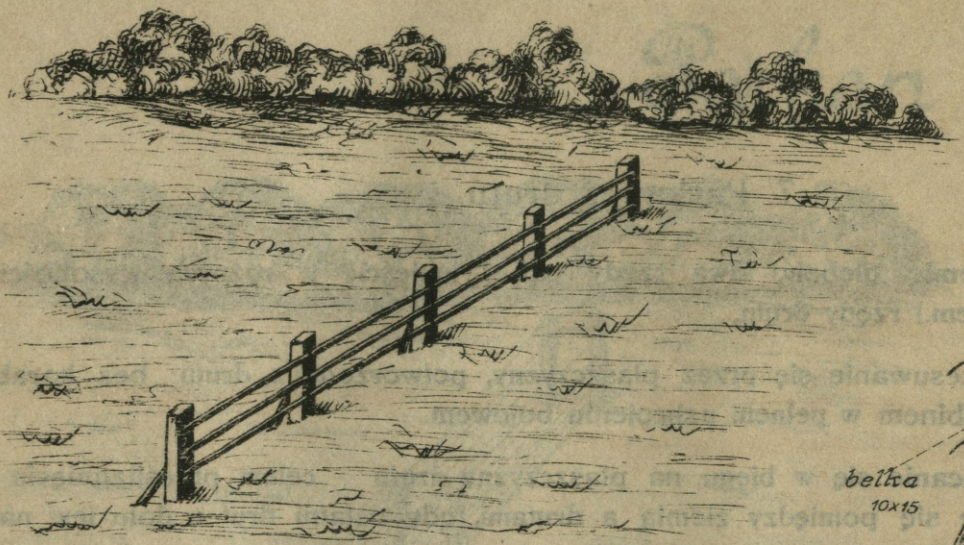
Budowa Wkopać w ziemię pale drewniane odpowiednio głęboko. Pale silnie podeprzeć; na palach w różnych odległościach poprzybijać kliny (podpórki), na których możnaby swobodnie ustawiać drągi lub żerdzie tak, by przy najlżejszem dotknięciu spadały.

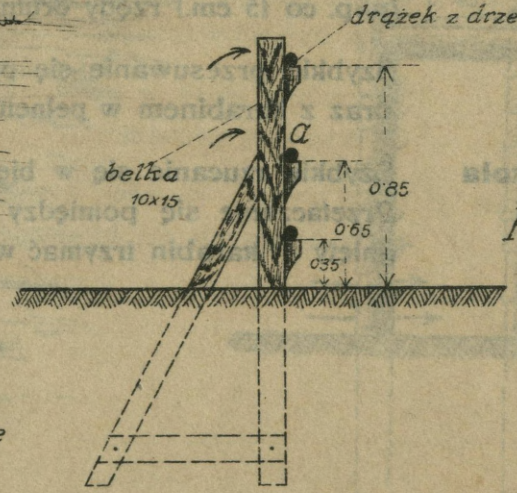
Układać żerdzie bardzo lekkie. Chcąc mieć lekkie żerdzie, należy zieloną gałąź odkorkować i wysuszyć na słońcu.

Cel Przerabiać skok w zwyż.

Szkoła Swobodny skok z rozbiegiem i odbiciem. Podczas zeskoku zrobić dokładny i głęboki przysiad.

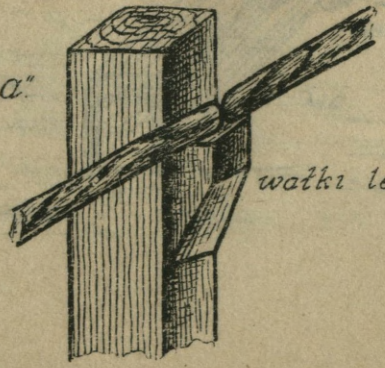
Parkan

Profil.

Punkt „a"

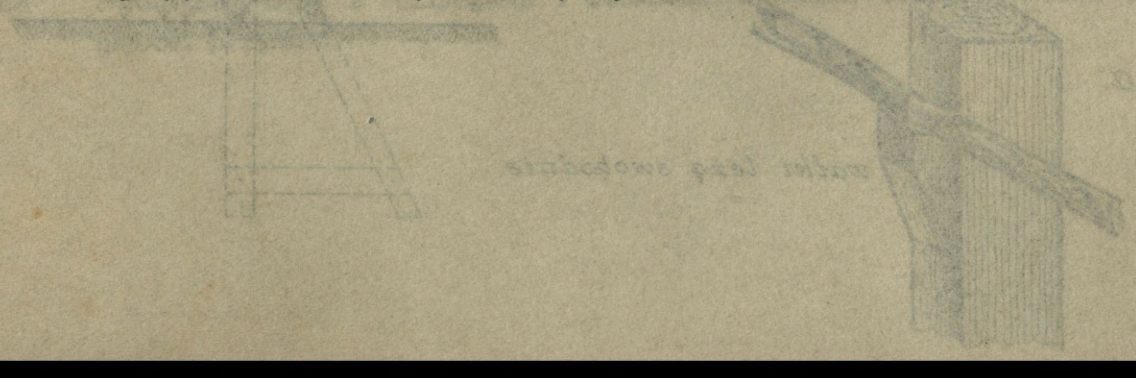
wałki leżą swobodnie

7 Parkan z drutu

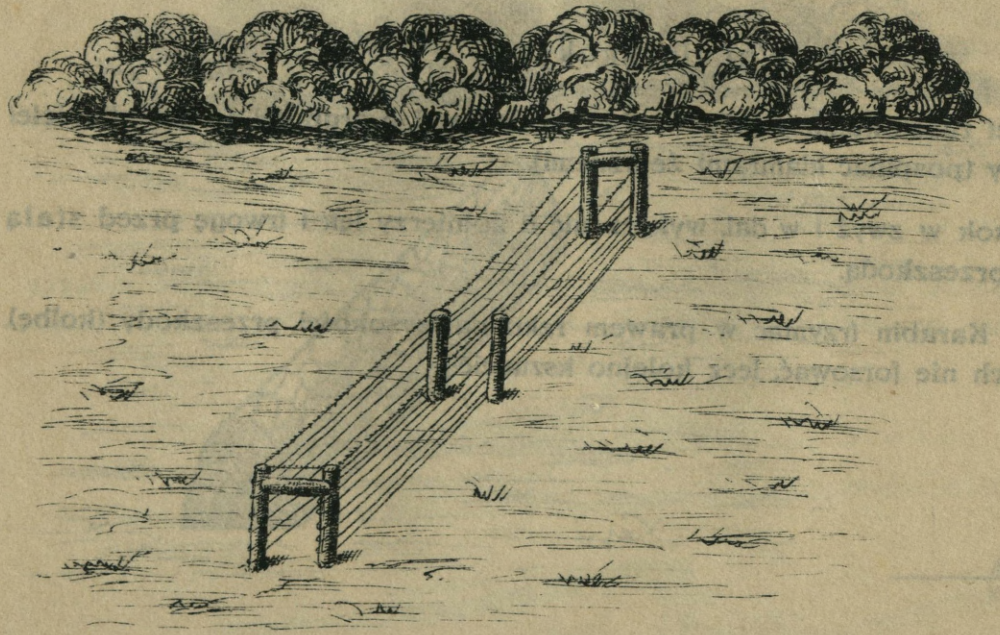
Budowa Wbić w ziemię głęboko dwa rzędy pali i umieścić w różnych wysokościach (n. p. co 15 cm.) rzędy drutu.

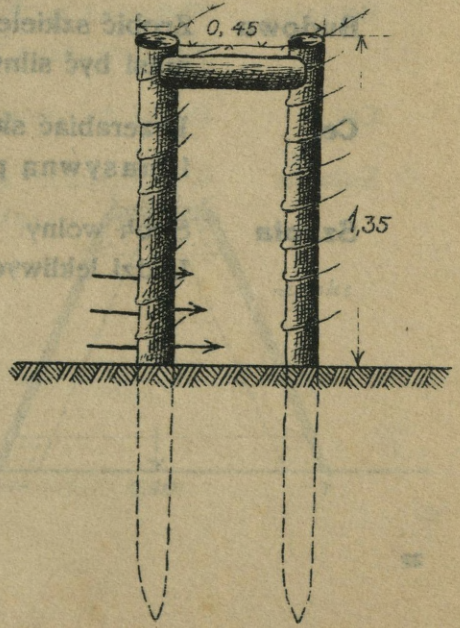
Cel Szybkie przesuwanie się przez płaszczyzny, potworzone z drutu: bez karabinu oraz z karabinem w pełnem uzbrojeniu bojowem.

Szkoła Szybkie rzucanie się w biegu na płaszczyzny drutu — celem prześlizgnięcia się. Przetaczanie się pomiędzy ziemią a drutami, gdy ostatni drut u dołu jest naciągnięty — karabin trzymać w ręku przy ciele.

Parkan z drutu

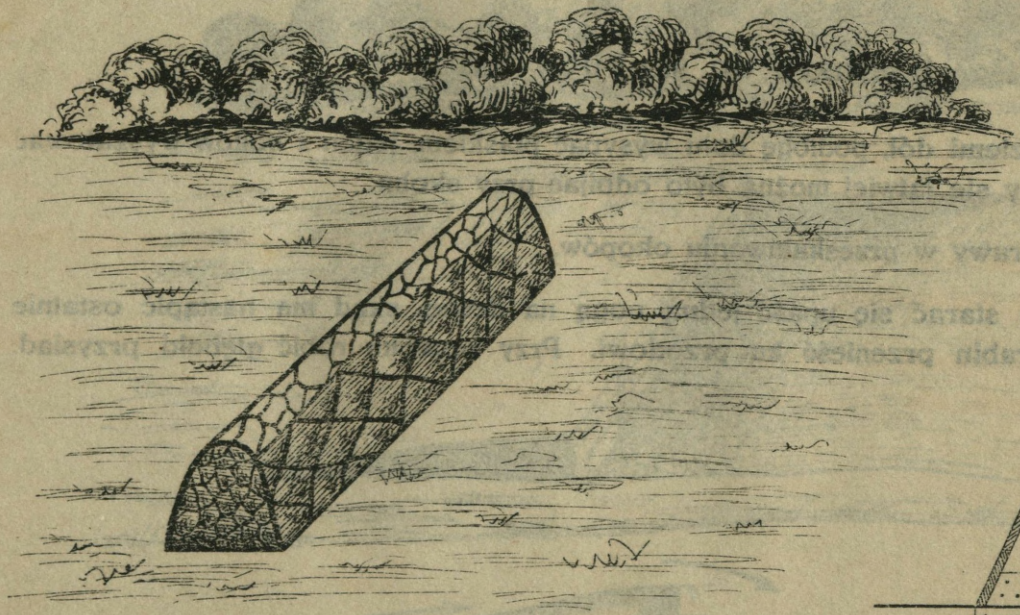
8 Wał do skoku

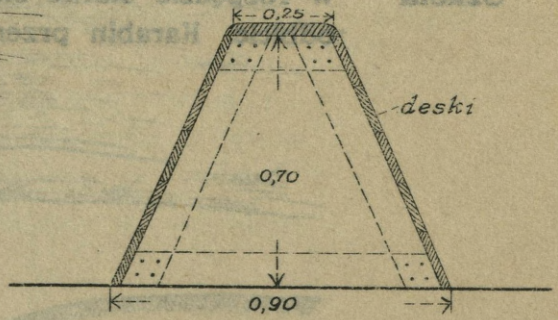
Budowa Zrobić szkielet rusztowania z belek i obić go deskami o grubości 1 cala. Szkielet musi być silny (pospinać klamrami żelaznemi).

Cel Przerabiać skok w zwyż i w dal, wykorzenić u żołnierzy lęk i trwogę przed stałą i masywną przeszkodą.

Szkoła Skok wolny. Karabin trzymać w prawem ręku na wysokości przeszkody (kolbę). Ludzi lękliwych nie forsować, lecz kolejno kształcić

Wał do skoku

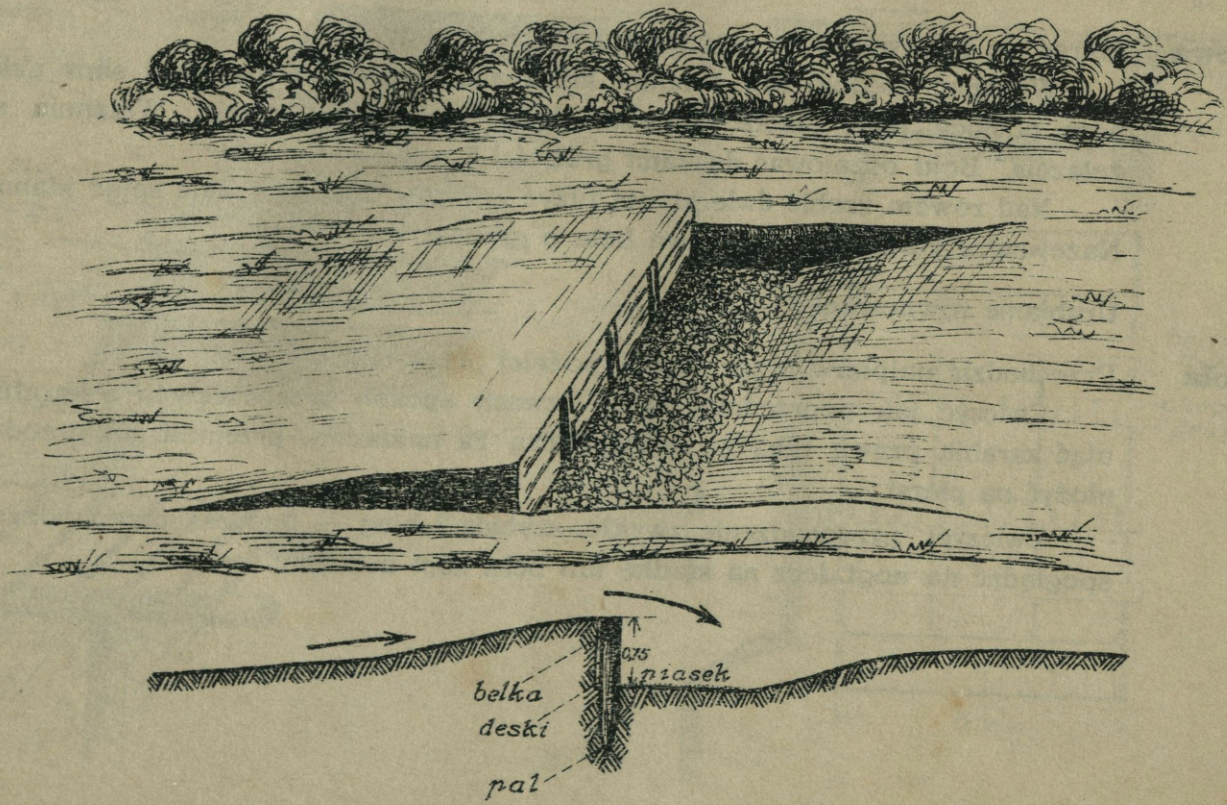
9 Nasyp do skoku w dal

Budowa Wykopać w ziemi dół, podłogę dołu wysypać piaskiem, jeden z boków wyszalować deskami, żeby się łatwiej można było odbijać przy skoku.

Cel Dojść do wprawy w przeskakiwaniu okopów.

Szkoła W rozpędzie starać się upaść jedną nogą na deskę, skąd ma nastąpić ostatnie odbicie. Karabin przenieść ku przodowi. Przy zeskoku robić głęboki przysiad.

Nasyp do skoku w dal

10 Bale i kładki dla równowagi

Budowa Starać się budować o ile możności z użyciem wody.

Wykopać głęboki rów kształtu kostki prostokątnej, wybudować silny szkielet przy pomocy pali, które należy wbić głęboko w ziemię. Wiązania spiąć żelazem. Boki oszalować deskami grubości 2 cali.

Nad rowem zrobić dwie kładki (użyć beli 15 × 15 cm.); silnie spiąć klamrami. Nazewnątrz kładek umieścić dwa bele o grubości 18 × 18 cm.

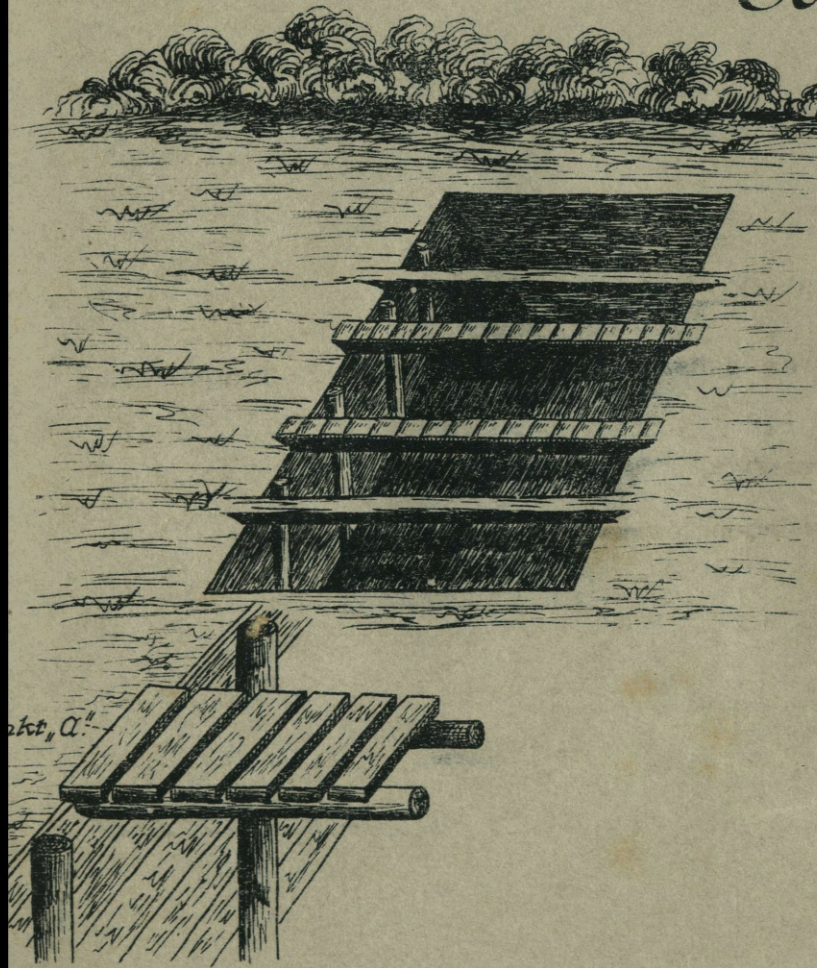
Cel Urabianie równowagi.

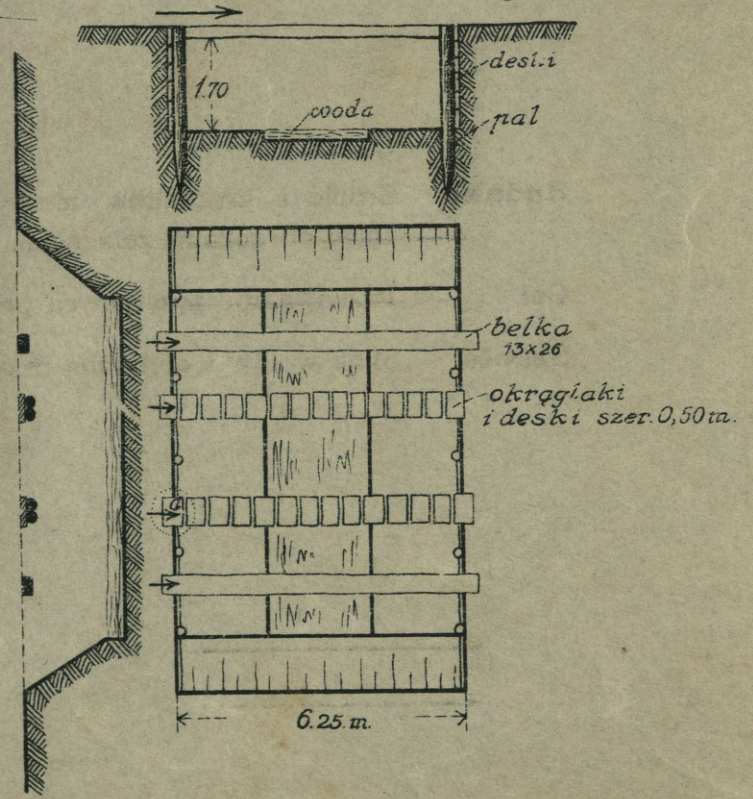
Szkoła Przechodzić najpierw przez kładki, później przez bele.

Ćwiczyć jak poprzednio, dodać czwarty sposób przechodzenia z karabinem, ująć karabin prawą ręką za kolbę, lewą za nakładkę, przenieść ku przodowi i ułożyć na piersi.

Ćwiczyć: przechodzenie zwykłe, szybkie i bieg — podczas przechodzeń nie spoglądać na nogi, lecz na kładkę lub bele, nogi ustawiać pewnie.

Bele i kładki dla równowagi

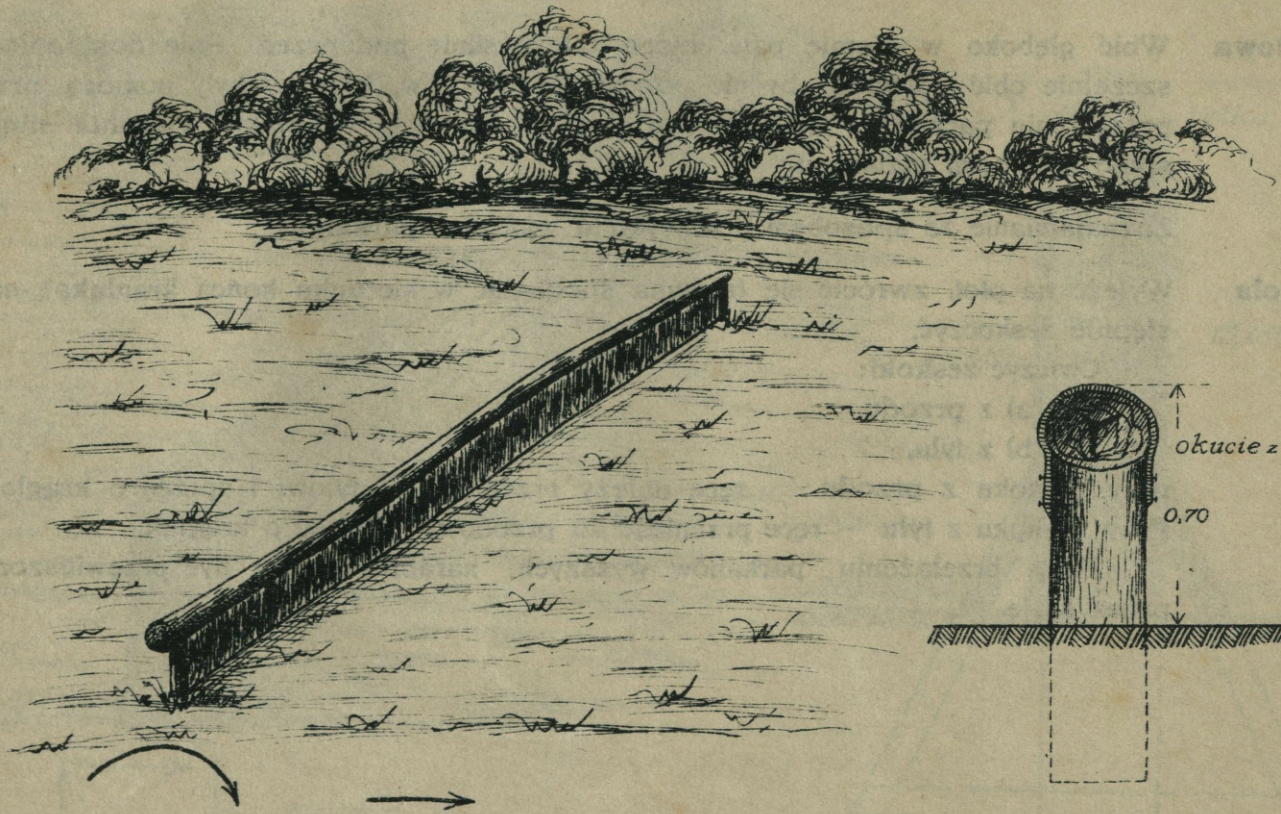
11 Przeszkoda do skoku

Budowa Zrobić z krąglaków masywną palisadę, na wierzchu ułożyć okrągłą belkę spiąć obręczami żelaznemi.

Cel Przebywanie masywnych przeszkód.

Szkoła Skok wolny z głębokim przysiadem, ćwiczyć również skok z miejsca.

Przeszkoda do skoku

12 Parkan z desek

Budowa Wbić głęboko w ziemię pale, które należy silnie podeprzeć. Pale dokładnie i szczelnie obić deskami, by nie pozostawić otworów, któreby były pomocą przy przełażeniu parkanu. Na wierzchu słupów umieścić krąglak. Wiązania silnie spiąć żelaznemi klamrami.

Cel Zaznajamianie ze sposobem przebywania wyższych parkanów.

Szkoła Wyleźć na płot, zwrócić się (oczyma spoglądać w kierunku końca krąglaka), następnie zeskoczyć.

Ćwiczyć zeskoki:

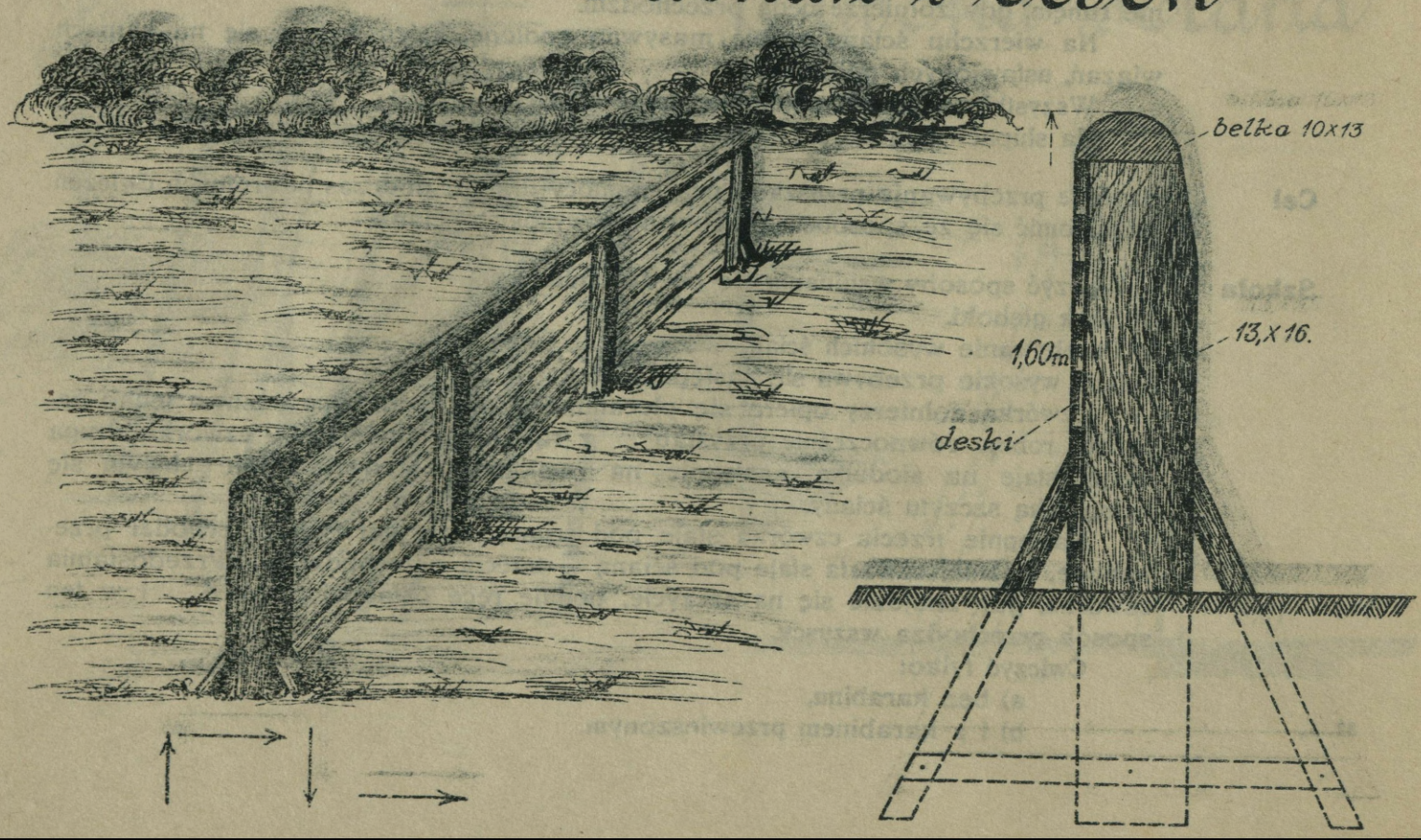
a) z przodu,

b) z tyłu,

przy zeskoku z przodu ręce należy przenieść ku tyłowi i oprzeć o krąglak. Przy zeskoku z tyłu — ręce przenieść ku przodowi i oprzeć o krąglak.

Przy przełażeniu parkanów wyższych, karabiny muszą być przewieszone przez szyję.

Parkan z desek

13 Wysoka ściana

Budowa Wybudować masywną ścianę z drzewa; słupy ściany wbić głęboko w ziemię, by nie runęła, gdy żołnierze będą przechodzili.

Na wierzchu ściany zrobić masywną podłogę, która trzyma się na słupach wiązań, ustawionych pod kątem.

Wszystkie wiązania dokładnie spiąć żelazem.

Na słupach wiązań porobić szczeble, oprócz tego ustawić 2 drabinki.

Cel Szybkie przebywanie przeszkód przy pomocy drabin; podczas powrotnych ćwiczeń zaznajomić się ze sposobem przebywania wysokich ścian.

Szkoła

1- Cwiczyć sposoby wspinania się po drabinie.
2 Skok głęboki.
3 Przebywanie wysokich ścian.

Ściany wysokie przebywa się następująco:

Czwórka żołnierzy opiera się plecami o ścianę, nogi lewe wysuwa lekko naprzód, robiąc równocześnie przysiad — z rąk robią siodełka - czwórka druga lecąc, staje na siodełka, następnie na ramiona — i równocześnie chwyta się jedną ręką szczytu ściany.

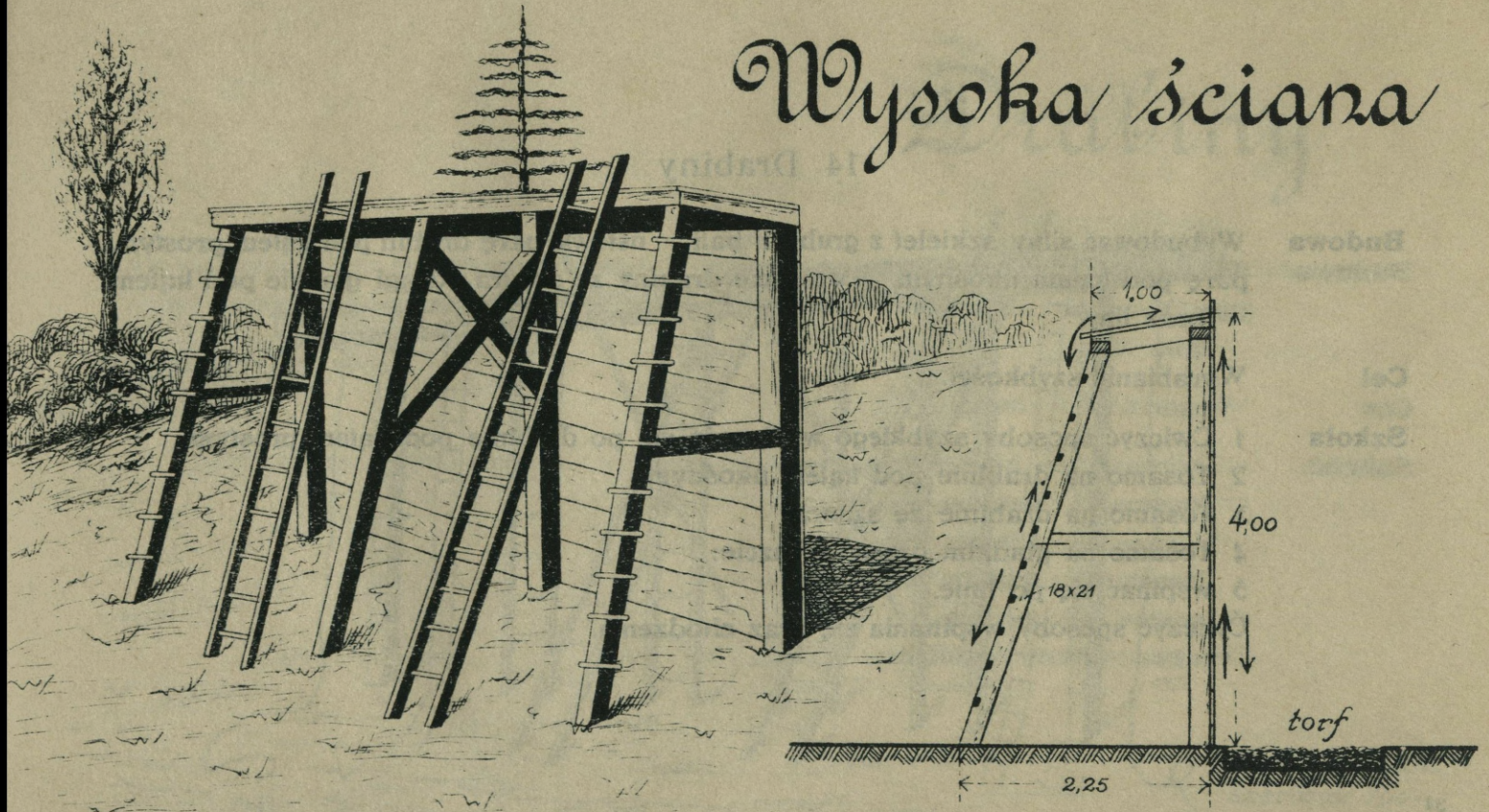
Następnie trzecia czwórka staje pod ścianą, zaś pierwsza przechodzi przeszkodę, później czwarta staje pod ścianą — trzecia przechodzi itd. Przedostatnia czwórka, gdy znajdzie się na szczycie, podaje ręce ostatniej czwórce - i w ten sposób przechodzą wszyscy.

Ćwiczyć tylko:

a) bez karabinu,

b) i z karabinem przewieszonym.

Wysoka ściana

14 Drabiny

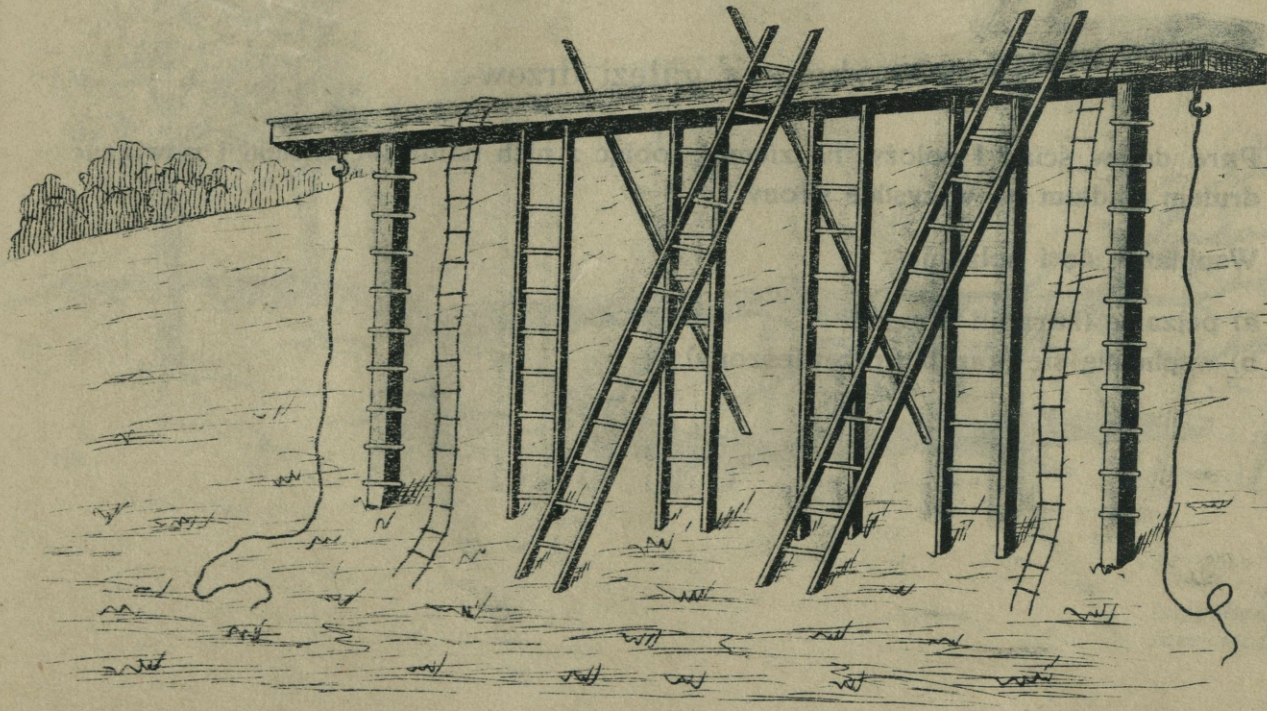
Budowa Wybudować silny szkielet z grubych bali — ustawić parę drabin pod kątem prostym, parę pod kątem ukośnym, — wreszcie drabiny ze sznura, drągi gładkie pod kątem — oraz liny.

Cel Wyrabianie szybkości.

Szkoła

1 Ćwiczyć sposoby szybkiego wspinania się po drabinie pod kątem prostym.
2 Tosamo na drabinie pod kątem ukośnym.
3 Tosamo na drabinie ze sznura.
4 Tosamo na gładkim drągu, wreszcie:
5 wspinać się po linie.
Ćwiczyć sposoby wspinania się oraz chodzenia.

Drabiny

wysokość 4,00 m
szerokość 7,00 "

15 Przeszkoda z gałęzi drzew

Budowa Parę drzew ściąć i położyć na ziemię, robiąc z nich naturalne zasieki i powiązać drutem gładkim na wszystkie strony.

Cel Wspinanie się i pełzanie.

Szkoła a) pełzanie (karabin w ręku)
b) wspinanie się (karabin przewieszony).

Przeszkoda z gałęzi drzew

wysokość 2,00 m.
szerokość 14,00 "

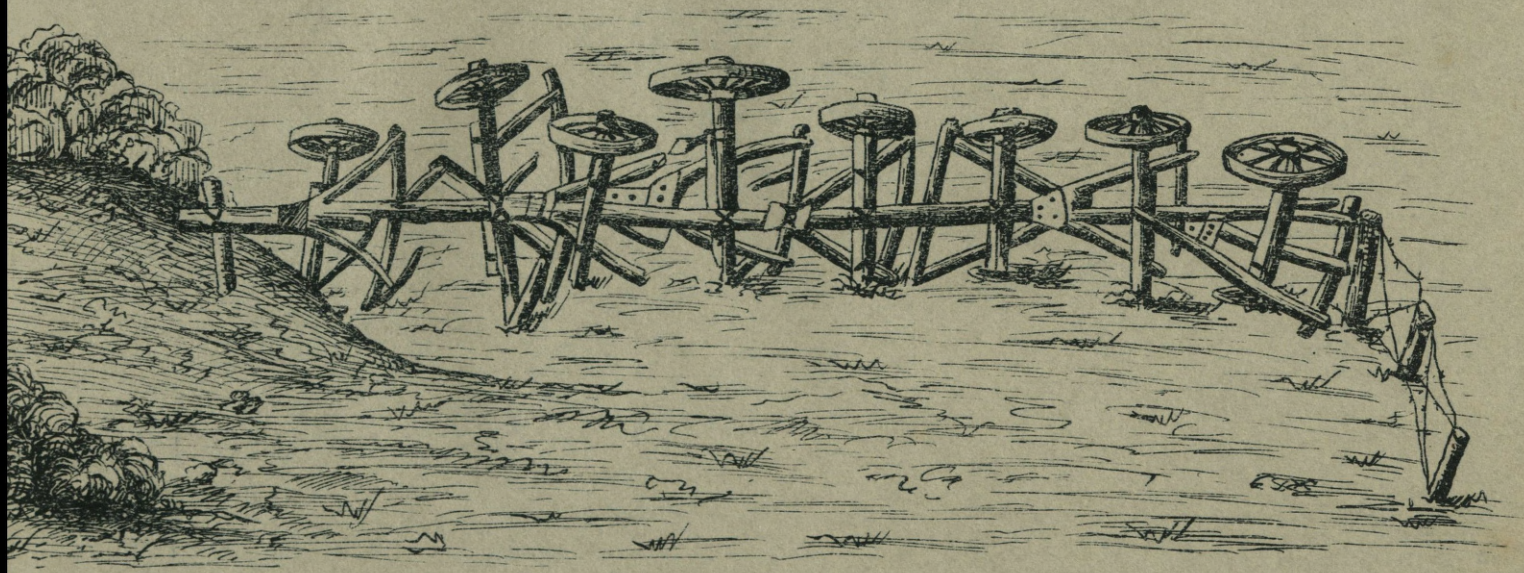
16 i 16a Barykada z wozów

Budowa 8—10 zwykłych wozów poustawiać jeden obok drugiego, dobrze połączyć i gładkim drutem pospinać, robiąc masywną barykadę. Wozy mogą być zniszczone (nie brać nowych).

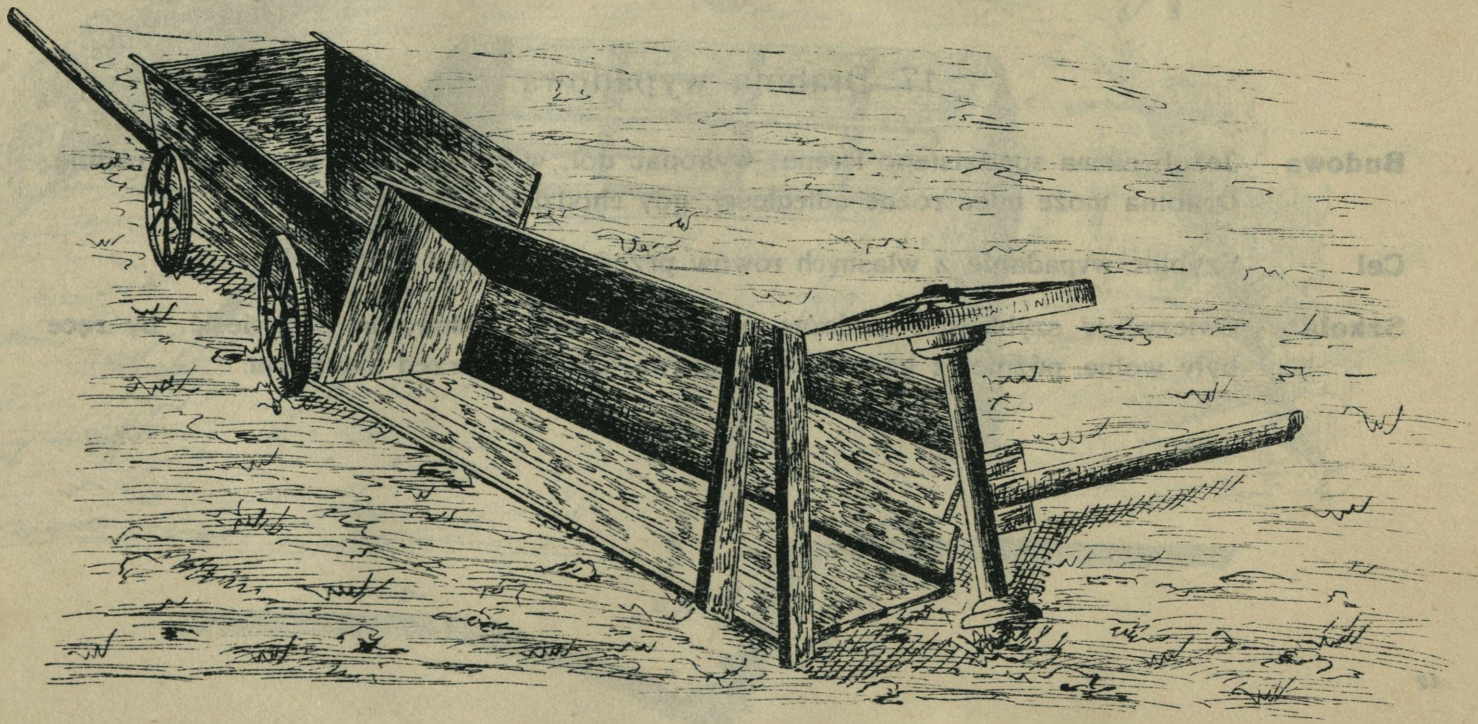
Cel Pokonywanie barykady z wozów.

Szkoła 1 Ćwiczyć pełzanie.
2 Przechodzenie (karabin przewieszony). Przy przeskoku przysiad.

Barykada z wozów

Barykada z wozów

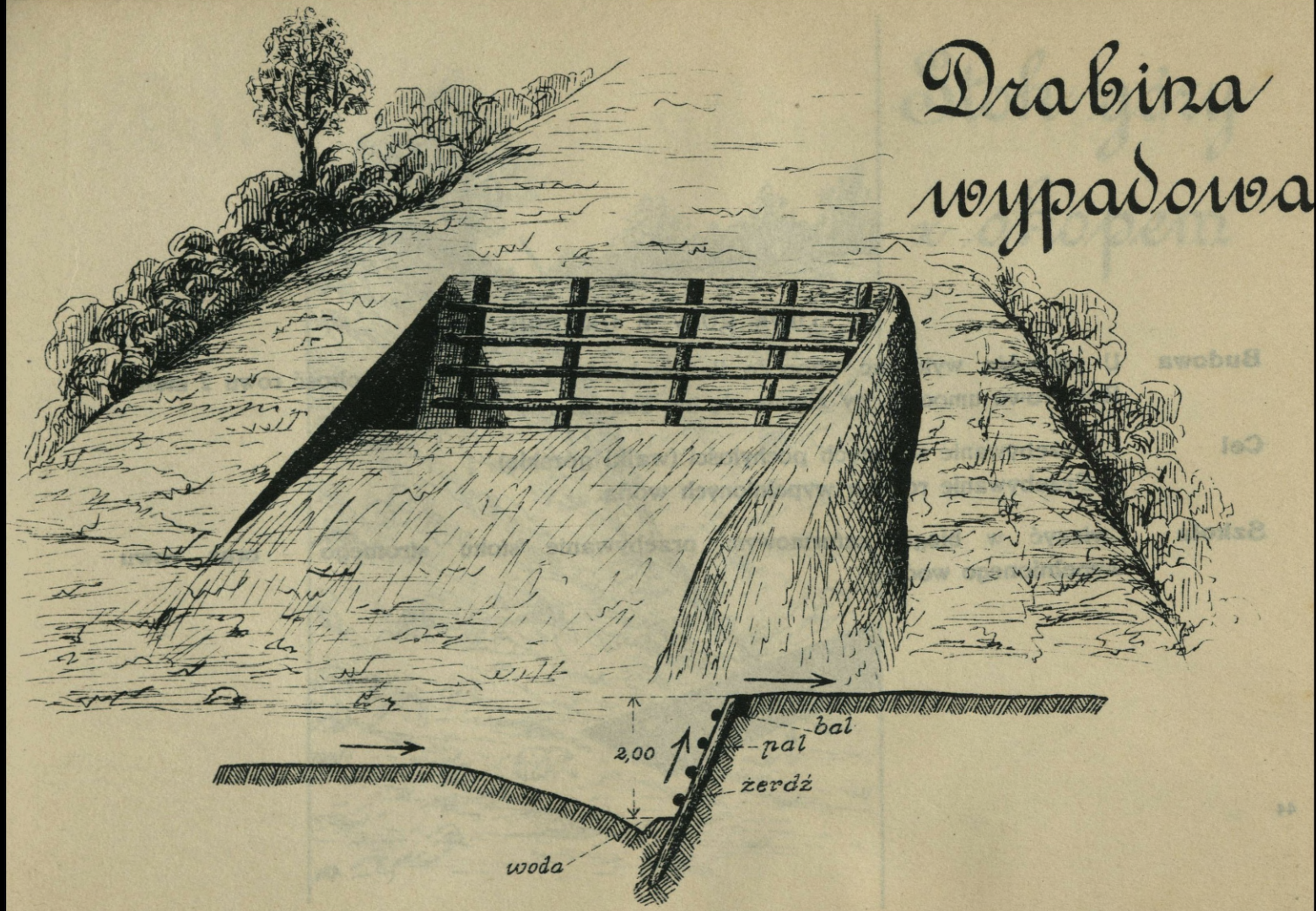
17 Drabina wypadowa

Budowa Jeżeli niema spadzistego terenu, wykopać dół, w którym należy umieścić drabinę. Drabina może mieć różne odległości, gdy chodzi o pale i szczeble.

Cel Szybkie wypadanie z własnych rowów przed szturmem.

Szkoła Ćwiczyć w szybkości; podczas pierwszych ćwiczeń karabin przewiesić, by ręce były wolne, później z karabinem w prawej ręce, jak przed szturmem.

Drabina murarska

18 Stok góry z okopem

Budowa U podnóża wykopać okop (o ile możności z wodą) — szerokość rowu 2 metry. Boki rowu umocnić, by ziemia się nie zsuwała.

Cel
1 Przebywanie stromych pochyłości (walki górskie).
2 Przebywanie rowów wypełnionych wodą.

Szkoła Ćwiczyć w biegu szturmowym przebywanie stoku stromego — oraz rowu wypełnionego wodą.

Stok góry z okopem

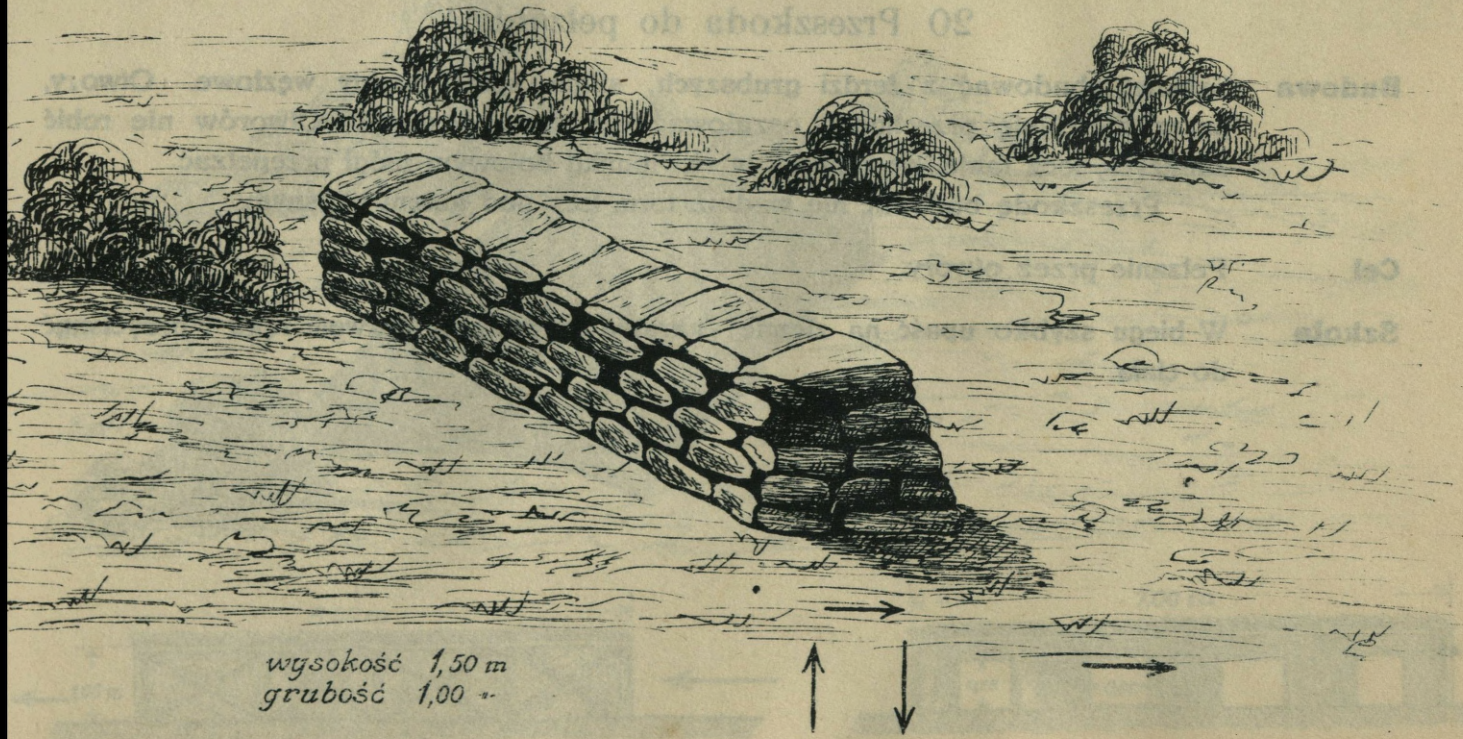
19 Barykada z worków z piaskiem

Budowa Z worków, wypełnionych piaskiem, zrobić mur. (Worki można również wypełnić trocinami.)

Cel Wspinanie się i przebieganie przeszkód.

Szkoła Szybki bieg, przy zeskoku głęboki przysiad.

Barykada z worków z piaskiem

20 Przeszkoda do pełzania

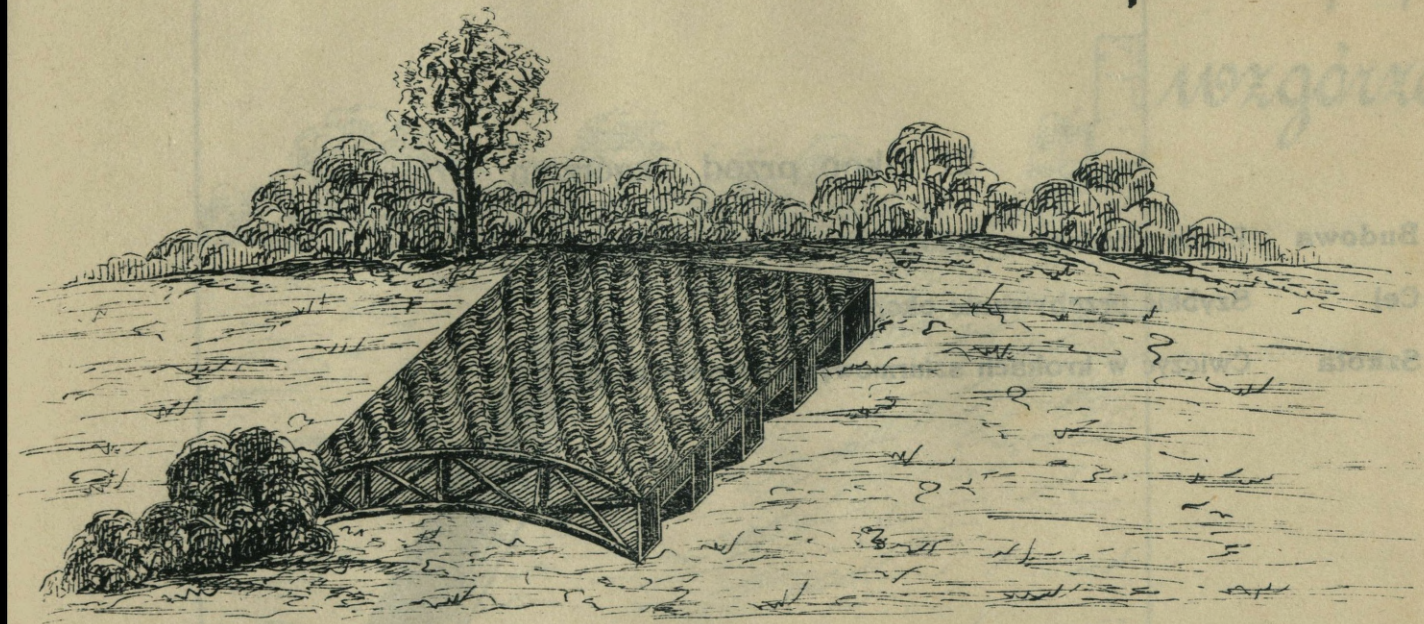
Budowa Szkielet zbudować z żerdzi grubszych, silnie spiąć punkty węzłowe. Otwory, przez które się przechodzi, oszalować cienkiemi deskami. Otworów nie robić zadużych, lecz takie, by żołnierz w ekwipunku bojowym mógł przepełzać.

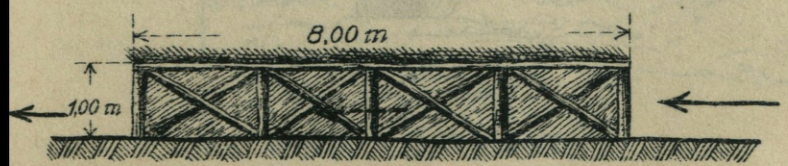
Przeszkodę budować nie wzdłuż toru, lecz pod kątem ukośnym.

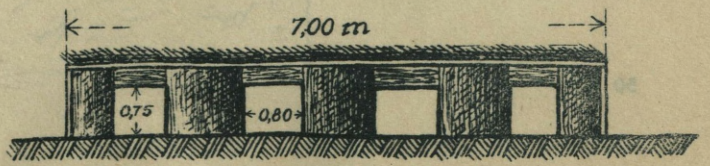
Cel Pełzanie przez otwory.

Szkoła W biegu szybko upaść na ziemię: karabin trzymać w prawem ręku i przycisnąć do ciała.

Przeszkoda do pokonania

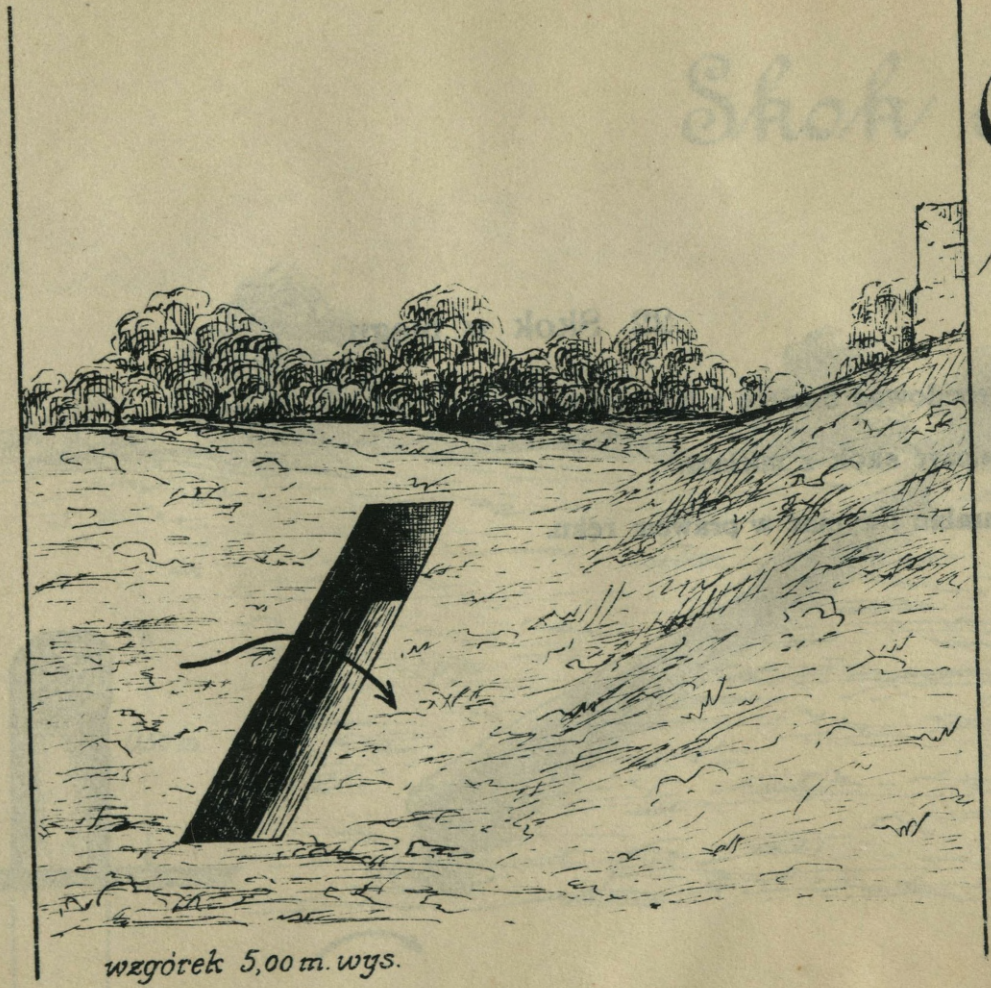
21 Okop przed wzgórzem

Budowa Przed wzgórzem wykopać okop o szerokości 1,50 m.

Cel Szybkie przebywanie okopu.

Szkoła Ćwiczyć w krokach szturmowych przebieganie.

Okop przed wzgórzem

wzgórek 5,00 m. wys.

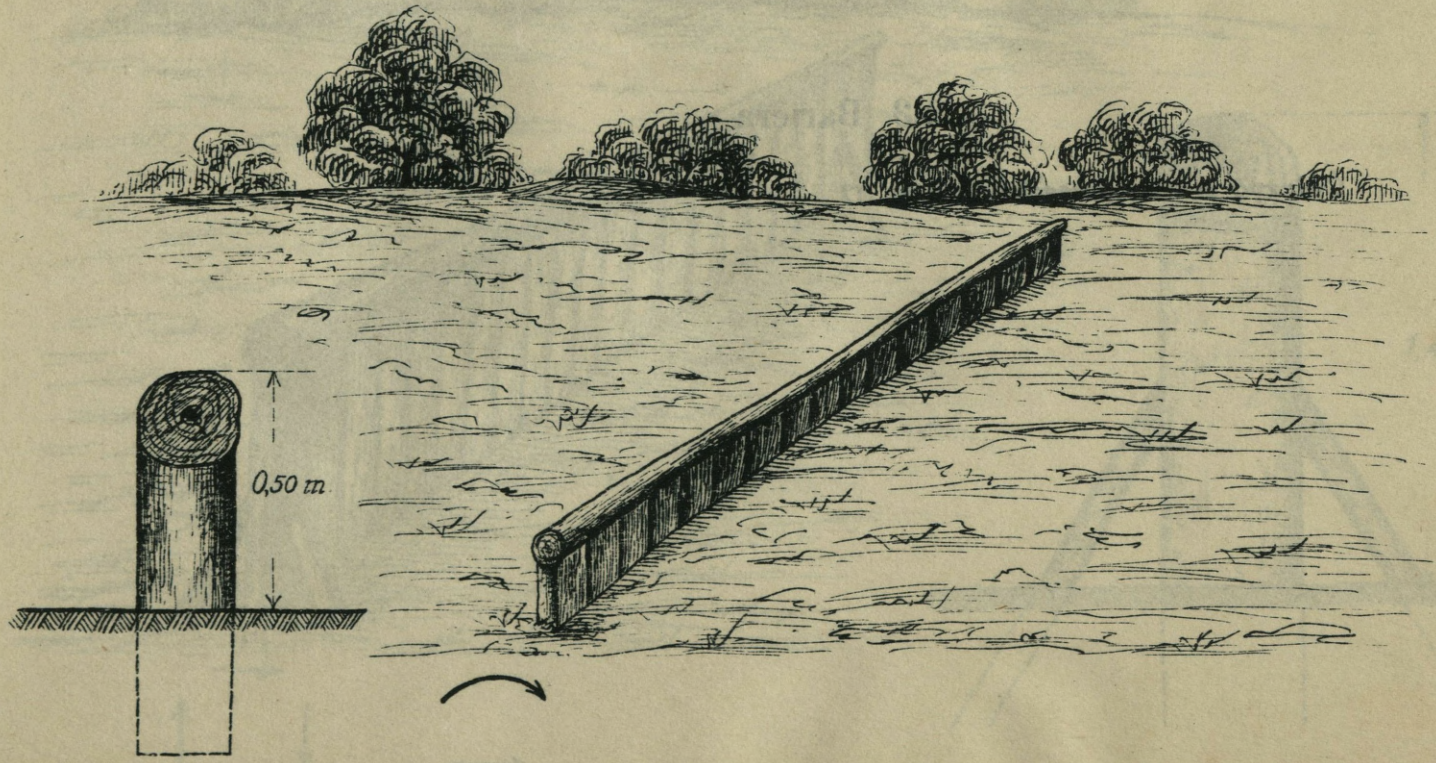
22 Skok w biegu

Budowa Wybudować barjerę z belek, desek, lub z pali drzewnych.

Cel Ćwiczyć skok z miejsca.

Szkoła Karabin trzymać w prawem ręku.

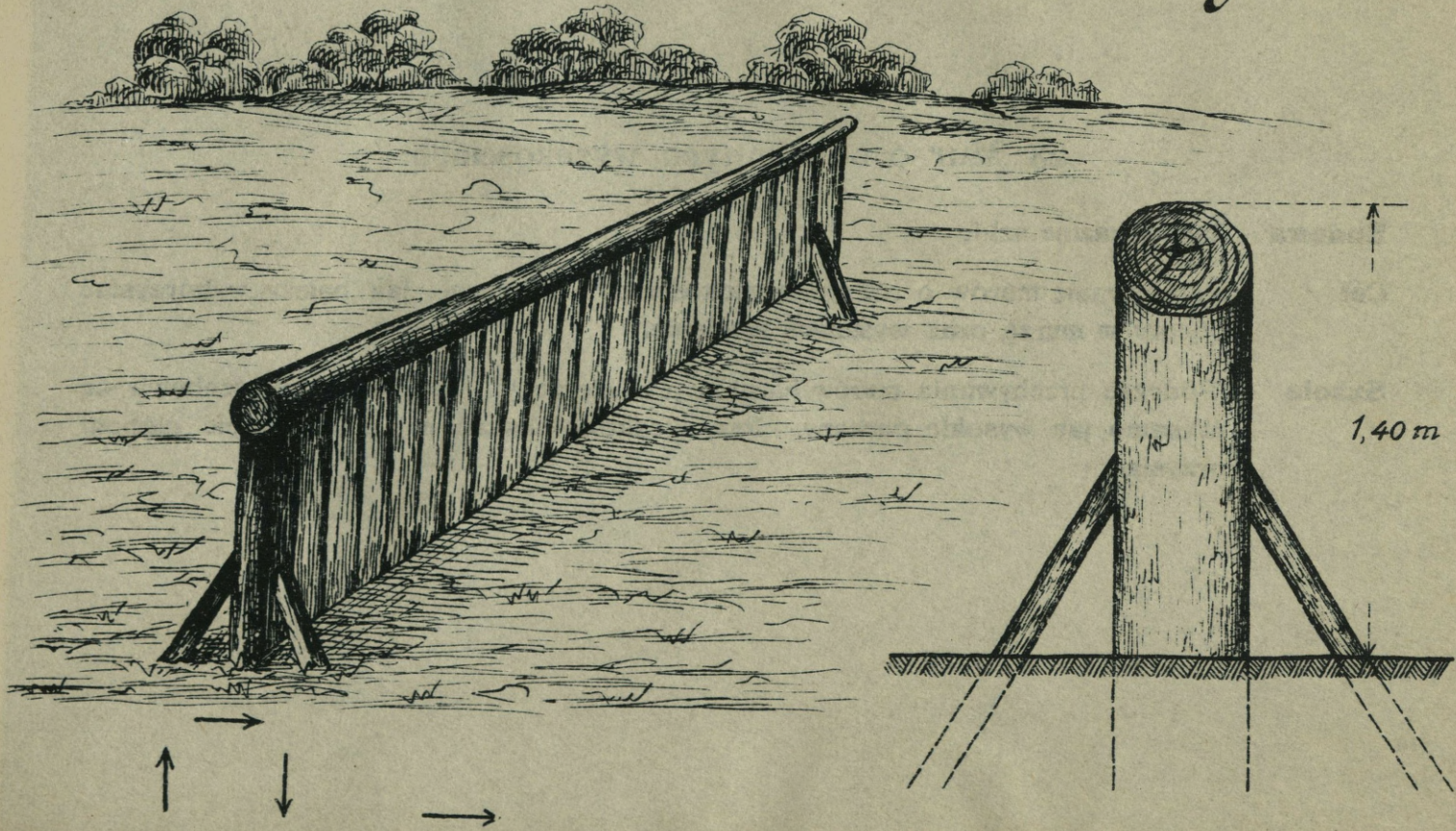
Skok w biegu

23 Barjera

Ćwiczyć jak na przeszkodzie nr. 12

Barjera

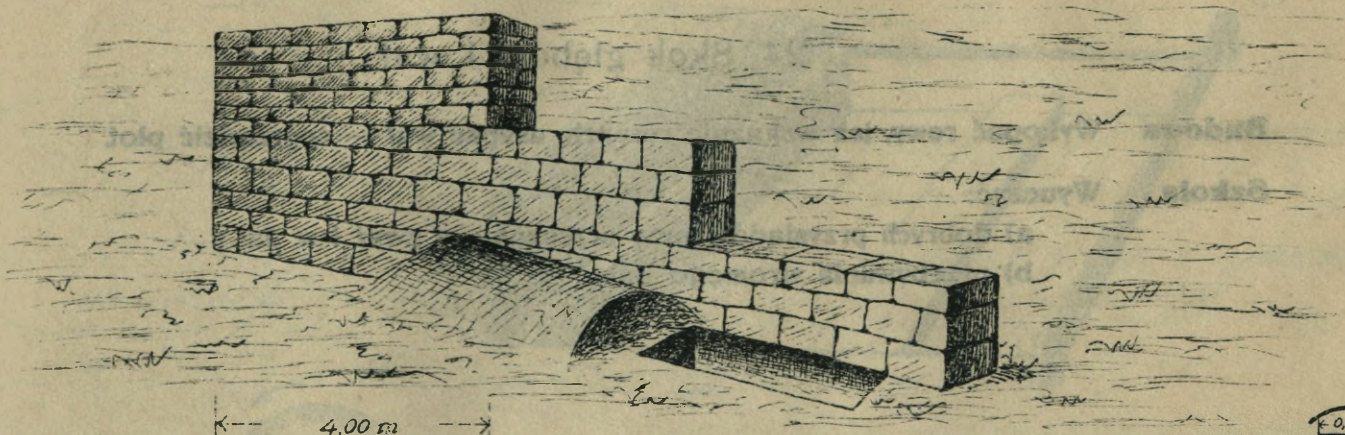
23 Mur o odmiennych wysokościach

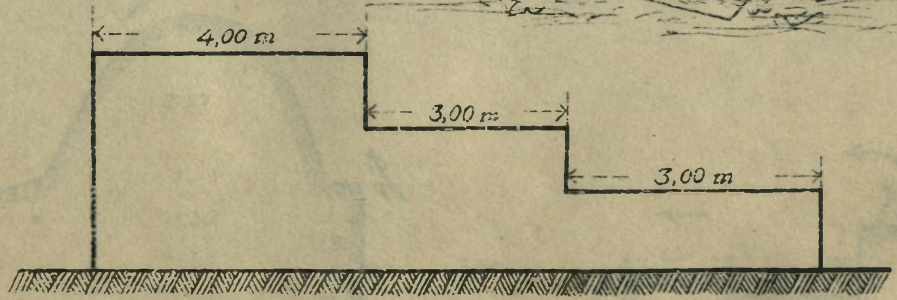
Budowa Jak wskazuje szkic.

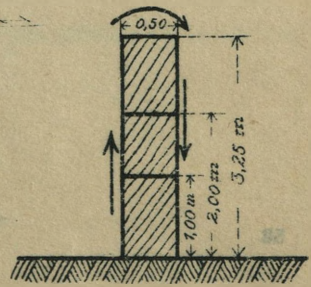
Cel Przebywanie murów o różnych wysokościach — wyuczyć, jak należy wykorzystać otwory w murze, oraz wystające kamienie.

Szkoła Podczas przebywania murów karabin przewieszony. Wysokie mury przebywa się taksamo jak wysokie parkany. Przy zeskoku skakać na palce, zrobić głęboki przysiad.

Mur o odmiennych wysokościach

24 Skok głęboki i wał

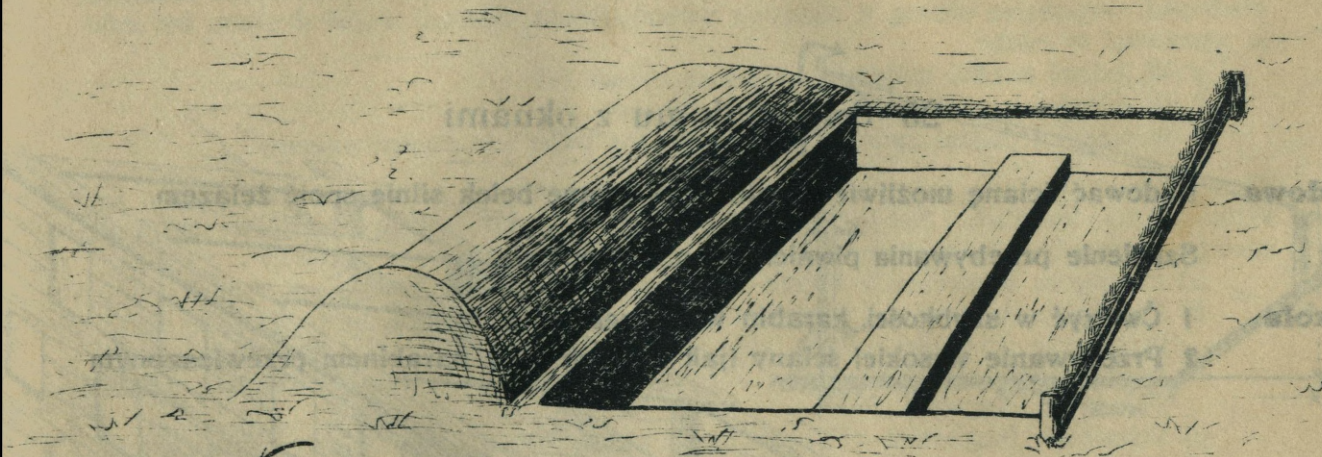
Budowa Wykopać rowy, jak wskazuje rysunek, usypać wał — sporządzić płot.

Szkoła Wyuczyć:

a) dobrych przysiadów przy przeskoku w zwyż i w dal.

b) przebywania stromego wału.

Skok głęboki i wał

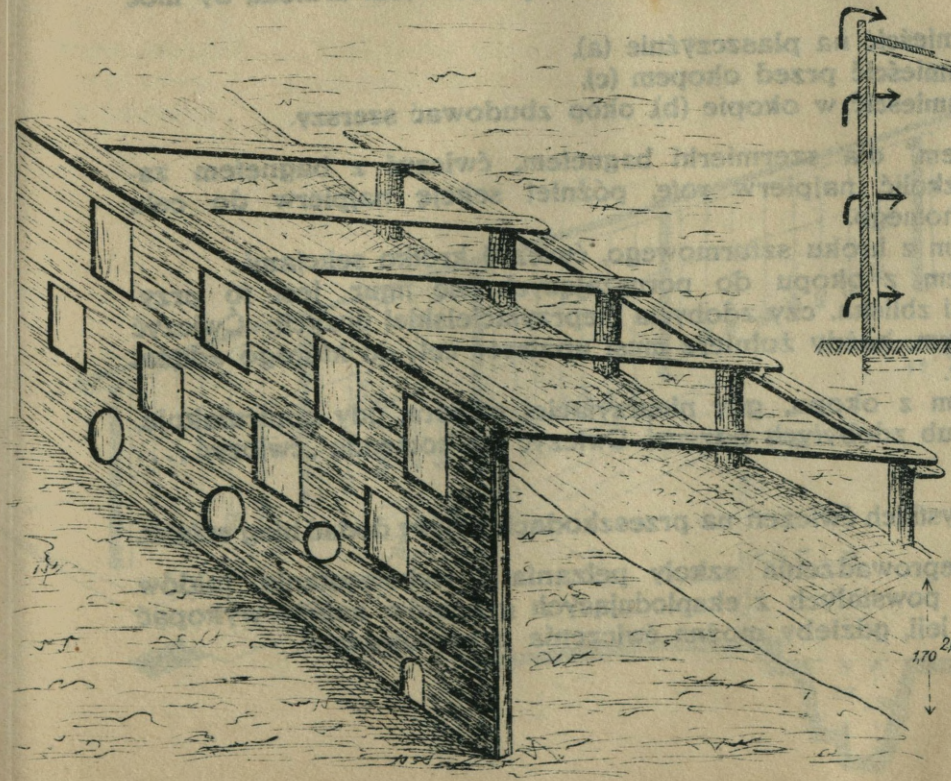
25 Ściana domu z oknami

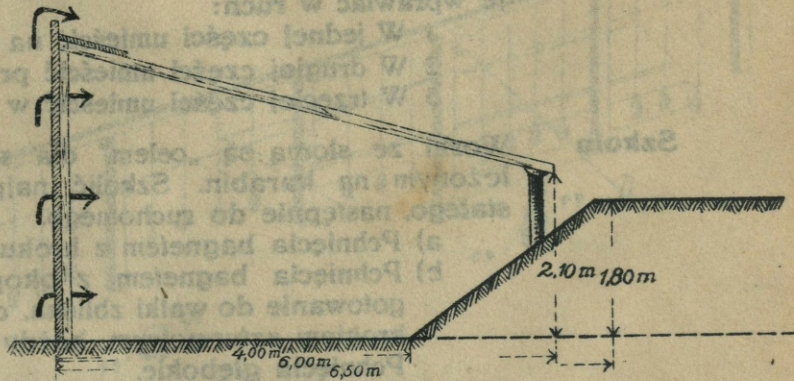
Budowa Budować ścianę możliwie na stoku. Wiązanę belek silnie spoić żelazem.

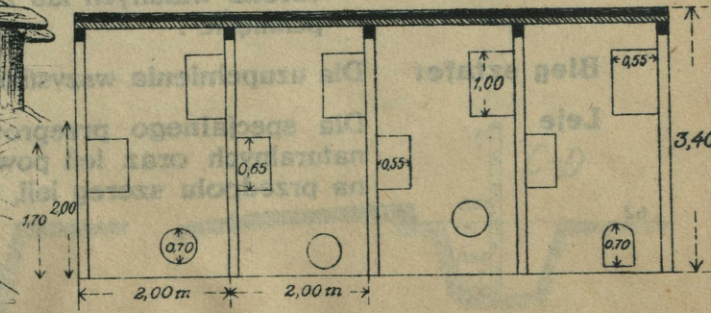
Cel Szkolenie przebywania piwnic, okien, balkonów.

Szkoła 1 Ćwiczyć w szybkości, karabin w prawem ręku.
2 Przebywanie wysokiej ściany (jak rysunek 12) z karabinem przewieszonym

Ściana domu z oknami

26 Rusztowanie dla szermierki

Budowa Szkielet zbudować z belek lub krąglaków. Na belce poprzywieszać worki różnych wielkości, wypchane słomą w różnych wysokościach. Spinać worki drutem, by móc je wprawiać w ruch:

1 W jednej części umieścić na płaszczyźnie (a),
2 W drugiej części umieścić przed okopem (c),
3 W trzeciej części umieścić w okopie (b), okop zbudować szerszy.

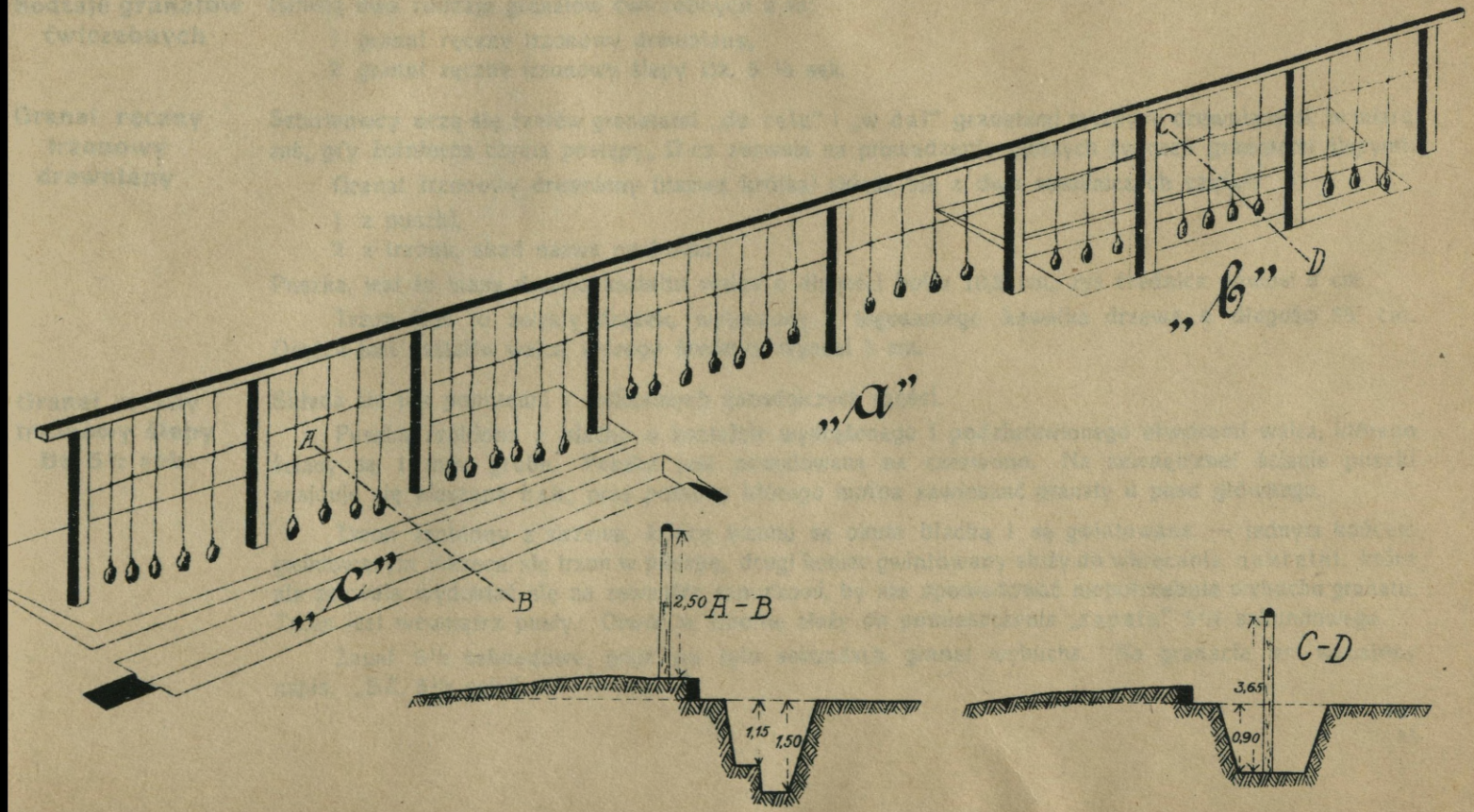
Szkoła Worki ze słomą są „celem" dla szermierki bagnetem, ćwiczyć z bagnetem założonym na karabin. Szkolić najpierw rotę, później sekcję najpierw do celu stałego, następnie do ruchomego.

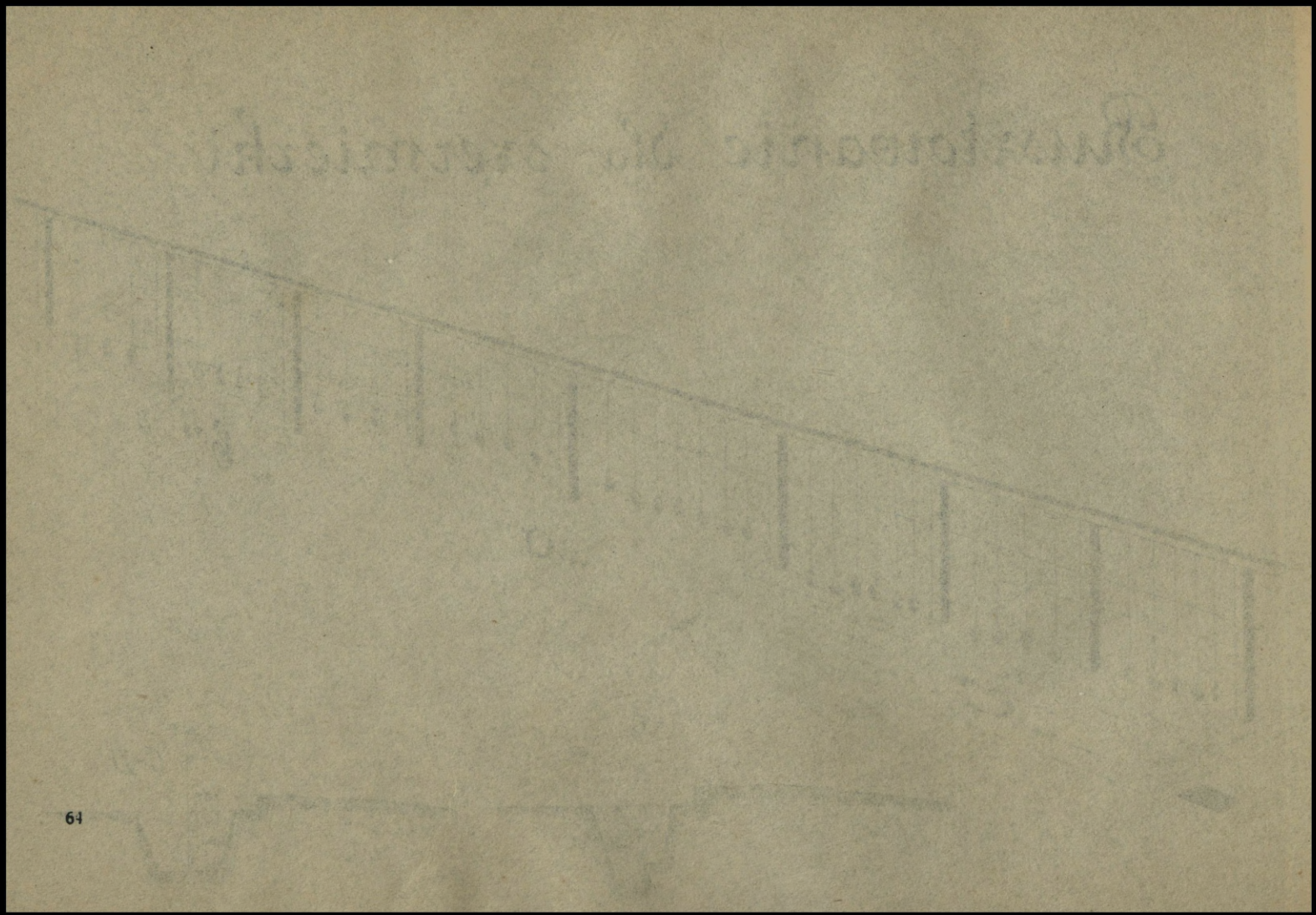
a) Pchnięcia bagnetem z kroku szturmowego, ćwiczyć krótko sekcjami.
b) Pchnięcia bagnetem z okopu do poruszających się figur, jest to przygotowanie do walki zbliska, czy zdobycia nieprzyjacielskiej pozycji. Ćwiczyć krokiem szturmowym, każdy żołnierz musi upatrzeć cel, do którego zdąża. Pchnięcia głębokie.
c) Pchnięcia bagnetem z okopu, gdy nieprzyjaciel naciera, gdy kontratakuje, obrona własnych lub zdobytych pozycyj. Ćwiczyć na komendę „ćwiczyć .... pchnięcie".

Bieg sztafet Dla uzupełnienia wszystkich ćwiczeń na przeszkodach należy dodać bieg sztafet.

Leje Dla specjalnego przeprowadzenia szkoły pełzania i wykorzystania fałdów naturalnych oraz leji powstałych z eksplodujących granatów, należy wykopać na przedpolu szereg leji, gdzieby można ćwiczenia przeprowadzać. —

Rusztowanie dla szermierki

ROZDZIAŁ II

A Rodzaje i budowa granatów ćwiczebnych i szkoła rzucania granatami

Rodzaje granatów ćwiczebnych

Istnieją dwa rodzaje granatów ćwiczebnych a to:

1 granat ręczny trzonowy drewniany,
2 granat ręczny trzonowy ślepy Bz. 5 1/2 sek.

Granat ręczny trzonowy drewniany

Szturmowcy uczą się rzutów granatami „do celu" i „w dal" granatami ręcznymi drewnianymi, w miarę zaś, gdy żołnierze czynią postępy, D-ca zezwala na prowadzenie dalszych ćwiczeń granatami ślepymi.

Granat trzonowy drewniany (nazwa krótka) składa się z dwu zasadniczych części:

1 z puszki,
2 z trzonu, skąd nazwa pochodzi.

Puszka, jest to masa drzewa kształtu walca o długości boku 10,5 cm., zaś średnica wynosi 8 cm.

Trzon jest to zwykły drążek, wytoczony z tegosamego kawałka drzewa o długości 25 cm. Drążek jest kształtu walca, którego średnica wynosi 5 cm.

Granat ręczny trzonowy ślepy Bz. 5 1/2 sek.

Składa się jak poprzedni z tychsamych zasadniczych części.

Puszka zrobiona z blachy o kształcie wydrążonego i podziurawionego otworami walca, którego ściany są 1 mm. grube. Puszka jest pomalowana na czerwono. Na zewnętrznej ścianie puszki znajduje się blaszany hak, przy pomocy którego można zawieszać granaty u pasa głównego.

Trzon zrobiony z drzewa, końce trzonu są okute blachą i są gwintowane — jednym końcem gwintowanym wkręca się trzon w puszkę, drugi koniec gwintowany służy do wkręcania nakrętki, która nie pozwala wydostać się na zewnątrz sznurkowi, by nie spowodować niepotrzebnie wybuchu granatu. Trzon jest wewnątrz pusty. Otwór w trzonie służy do pomieszczenia „zapału" 5 1/2 sekundowego.

Zapał 5 1/2 sekundowy, gdyż po tylu sekundach granat wybucha. Na granacie jest wypalony napis: „BZ. 5 1/2 sek."

O rzucie granatem Zasadniczą cechą wyszkolenia szturmowca, to umiejętny rzut granatem: pojedynczo, masowo, salwami — do celu pojedynczego i zbiorowego, do okopów otwartych i zamaskowanych, do celów martwych i żywych, oraz w lesie we wszystkich pozycjach: stojącej, klęczącej, leżącej i w biegu.

Początkowe ćwiczenia przeprowadzać granatami drewnianymi.

Ćwiczyć dwa zasadnicze rzuty granatami:

1 rzut granatem w dal,

2 rzut granatem do celu.

Przy szkole rzutu jak 1, uczy się żołnierza „dalekorzutu", zaś jak 2, kształcą żołnierza w rzucie do „celu", który odgrywa zasadniczą rolę przy zdobywaniu pozycji bliskiej i umocnionej, oraz w walkach ulicznych.

Rzuty granatem w dal i do celu są odmienne, gdyż w pierwszym wypadku zwraca się uwagę na „dalekorzut" a nie na krzywą, którą zatacza granat w swym biegu. Dalekorzuty granatem mają zastosowanie, gdy nieprzyjaciel ustępuje lub, gdy jest w popłochu, przed własnym przygotowanym atakiem, w chwili., gdy własna artylerja przenosi ogień na nieprzyjacielskie odwody, wtedyto, masowem rzucaniem granatów ręcznych trzonowych podtrzymuje się ogień własnej artylerji następnie zaś pod osłoną ognia granatów można zrobić pewny i skuteczny wypad.

Przy rzucie granatem w dal, linja rzutu granatu jest więcej pozioma i zbliżona do ramienia hyperboli. (rys. 1)

Rzutów granatem do celu używa się podczas każdorazowych walk pozycyjnych, regularnych wypadów oraz frontowych, czy flankowych atakach, gdy okopy nieprzyjacielskie są osłonięte ochronnemi siatkami. Przy rzucie granatem do celu linja rzutu jest więcej wypukła i zbliżona do paraboli rozwartej. (rys. 1)

Rzuty granatem na odległość ponad 35 kroków uważać jako rzuty gr. w dal ze względu, iż odległość 35 kroków w rzutach granatami jest znaczną.

Przy rzucie granatem trzonowym ważną rolę odgrywa „wytrzymanie granatu", czyli moment palenia się granatu przez przeciąg 3-ch sekund. Granaty trzonowe wybuchają po 5½ sek., przeto, gdybyśmy rzucili granat tuż po wyrwaniu sznurka, wtedy przeciwnik może granat z powrotem od-

rzucić — dzięki przeto niewytrzymaniu granatu, własny nasz granat wpada z powrotem do naszych okopów. Piechur — szturmowiec trzyma granat w prawej ręce, następnie lewą ręką szarpnięciem wyrywa sznurek, lont pali się, a on liczy: 121, 122, 123 i rzuca granat. Liczenie owe jest wytrzymaniem granatu, czyli trzymaniem gr. w ręku przez 3 sekundy. Przy rzutach gr. trzonowymi można wytrzymać gr. najwyżej: 4 sek., wtedy tenże eksploduje nad ziemią.

Dla ćwiczeń granatami w dal, należy sporządzić specjalne pole ćwiczeń, dowolne i według uznania dowódcy, który dany kurs prowadzi, gdyż tenże jest w zupełności odpowiedzialny za wyszkolenie szturmowców. Pole ćwiczeń można urządzić według schematu jak rys. 2—8.

Rys. 2 Dwa rowy naprzeciwko siebie wykopane głębokie 0,50 m. z nasypem lub bez, długość rowów 50 kroków, zaś szerokość tychże 0,80 m. Odległość rowów 35 kroków.

Szkoła: Do obydwu rowów dać po dwie sekcje szturmowców, odstęp ludzi od 1—2 kroków. Ćwiczyć w rzutach: pojedynczo, dwójkami, trójkami, sekcją itd., wreszcie całym oddziałem. Najpierw rzuca jedna strona, później przeciwna; zwycięża ta, która ma więcej celnych rzutów. Celność rzutów oblicza się w następujący sposób: gdy jedna ze stron, rzucająca granaty trafi przeciwnika, wtedy trafiony wychodzi z rowu; zwycięża, a raczej celniej rzuca ta strona, która najmniej pozostawia ludzi w okopach. Ćwiczenie przeprowadzać w pozycjach: stojącej, klęczącej i leżącej. W pozycji klęczącej żołnierz klęczy zupełnie swobodnie, trzymając gr. w prawej ręce, lekko opuszczony na dół „na prawo wskos", lewą ręką markuje wyrywanie sznurka, liczy 121, 122, 123, następnie rzuca granat do okopów przeciwnika. W pozycji zaś leżącej rzuca się granat następująco: szturmowiec leżąc trzyma granat w prawem ręku puszką do góry przed prawem okiem; na komendę „rwij" zrywa sznurek, „klęka, lub jeżeli wygodniej wstaje" i rzuca granat. W pozycji leżącej nie wytrzymuje się granatu t. z., że nie liczy się 121, 122, 123, gdyż czas powstania i zajęcia pozycji stojącej czy klęczącej trwa około 3 sek. Ćwiczyć intenzywnie, gdyż w obliczu nieprzyjaciela najczęściej z pozycji „padnij" rzuca się granaty.

Ćwiczenia (rys. 3) przeprowadzać jak poprzednie.

Rys. 4 Dwa rowy w odległości 35 kroków o konstrukcji jak wskazuje szkic. Ćwiczenia przeprowadzać jak na przykładzie według rys. 3; jest to szkoła dalekorzutu oraz celności rzutu granatem.

Rys. 5 Drabinka o długości 60 kroków z poprzecznicami co 5 kroków. Szerokość drabinki dwa metry, przy każdej poprzecznicy umieścić tabliczkę z napisem ile jest kroków od początku drabinki. Tabliczki można umieszczać podwójnie t. zn., licząc od obydwu końców drabinki.

Szkoła: Ustawić po pół sekcji z jednej i drugiej strony — rzucać pojedynczo i dwójkami najpierw z jednej, później z drugiej strony; strona, która nie rzuca, odczytuje dalekorzut granatu.

Rys. 6 Rzucanie granatów do celów w poszczególnych kierunkach na zmienne odległości. W miejsce figurek można wykopać małe dołki i ustawić żołnierzy.

Rys. 7 Rzucanie granatów do budynku z dowolnych odległości. Ćwiczenia kształcą i przygotowywują żołnierza do walki ulicznej.

Podczas ćwiczeń trzeba zwracać baczną uwagę na rzuty granatami w lesie, gdyż źle wymierzony granat odbija się o drzewo i wraca tam, skąd został wyrzucony.

Dla ćwiczeń granatami do celu nie potrzeba specjalnych okopów. Okopy jak wskazuje rys. 2 i rys. 3, 4, mogą być równocześnie użyte dla rzutów w dal i do celu.

Rys. 8 Obydwa rowy osaczyć drucianemi siatkami od 3 do 4 metrów wys., gdzie siatka zasłania okop, chroniąc przeciwnika przed celnymi rzutami granatu. Ćwiczyć intenzywnie szturmowców, by nabrali wprawy w rzucaniu granatami przez osłonięte przeszkody.

Uwaga: ćwiczenie owe jest wybitnym przykładem rzutu granatem do celu; widzimy, że krzywa, którą zatacza granat, jest zbliżona do kształtu paraboli rozwartej.

B Konstrukcja granatów ostrych

Granat ręczny trzonowy, ostry Bz. 5½ sek.

Rys. 9 Granat trzonowy ręczny ostry (Stielhandgr. Bz. 5½ sek.) składa się z następujących części:

1 z puszki blaszanej kształtu walca wydrążonego, o grubości ściany 1 m/m. Wewnątrz puszki mieści się materja wybuchowa. Koniec puszki jest zaopatrzony w wystający i gwintowany pierścień, który służy do wkręcania trzonu. Na ścianie puszki znajduje się hak, przy pomocy którego możemy większą ilość granatów wieszać na pasie głównym. Puszka jest koloru popielatego, bok puszki wynosi: 10 cm., średnica 6 cm.

2 Trzon kształtu walca o długości 25 cm., średnicy 3½ cm. jest zrobiony z drzewa. Końce trzonu są okute blachą i zakończone gwintami. Jednym końcem wkręca się trzon do puszki, drugi koniec gwintowany służy do wkręcenia nakrętki, która nie pozwala wydostać się na zewnątrz sznurkowi zapału, by tem samem niepotrzebnie nie spowodować wybuchu granatu. Trzon posiada wewnątrz otwór, w którym mieści się mechanizm, powodujący wybuch granatu. Mechanizm ten zwie się „zapałem".

Zapał składa się z następujących części: (rys. 10)

1 sznurka, na który jest nałożony pierścień, by przy pomocy tegoż można z łatwością wyrwać sznurek,

2 kapiszonu, który powoduje zapalenie lontu,

3 sprężyny spiralnie zwiniętej,

4 lontu 5½ cm. długiego, gdyż po tylu sek. granat trzonowy wybucha,

5 kapsli naładowanej piorunianem rtęci, którą się wkłada.

Wybuch granatu następuje:

pociągnięciem sznurka sprężyna spiralnie zwinięta ociera o materję zapalną kapiszona, która powoduje zapalenie tegoż, kapiszon zapala lont, który się pali przez 5½ sek., lont zapala kapslę, która detonuje — z detonacją zaś wybucha granat.

Granatów trzonowych używa się:

1 przy markowaniu strzałów artylerji,

2 przy wszelakiego rodzaju wypadach — atakach, oczyszczaniu okopów, w pościgu itd. Ze względu na silną detonację granatów trzonowych można je nazwać „granatami detonującymi".

Granat jajowy ostry

Rys. 11 Granat jajowy (Eierhandgr. 5 sek.) składa się z następujących części:

1 z grubego żelaznego płaszcza (8 m/m.), opasanego w pośrodku grubym i pociętym pierścieniem. Kształt granatu jest jajowaty, skąd pochodzi nazwa, wnętrze granatu jest wydrążonym owalem, gdzie mieści się materjał wybuchowy. Materjał wybuchowy jest specjalną mięszaniną prochu,

2 z zapału 5-ciu sekundowego o konstrukcji podobnej jak przy granatach trzonowych. W zapale granatu jajowego brak kapsli, przeto granat jajowy nie wybucha przez detonację.

Granat jajowy jest w skutkach ogromnie niebezpieczny, odłamki granatu rażą na 300 kroków. Podczas ćwiczeń ostrymi granatami jajowymi uważać, by je wyrzucać z głębokich rowów. Granatów jajowych ze względu na swoją działalność używa się do burzenia okopów i redut, przeto można je nazwać „granatami burzącymi".

C Obchodzenie się z granatami

Granat trzonowy ślepy Bz. 5½ sek.

Granaty ślepe nosi się w workach lub uczepia się u pasa głównego.

Przygotowanie granatu do rzutu:

1 ująć puszkę granatu lewą dłonią, prawą ręką odkręcić trzon,

2 do trzonu włożyć zapał cieńszym końcem jaknajgłębiej, aż do napisu „ostrożnie".

3 silnie wśrubować trzon w puszkę.

Rzucanie granatem:

wziąć granat prawą ręką za trzon, następnie przenieść ku dołowi do pozycji „na prawo wskos", hak zwrócić ku tyłowi, by podczas zamachu nie zaczepić granatem o części umundurowania, lewą ręką trzymać za sznurek — i na komendę: „r w i j" — wyrwać sznurek, następnie liczyć: 121, 122, 123 i rzucić spokojnie granat do celu.

Ogólne uwagi:

uważać, by zapały granatów nie leżały na wilgotnych miejscach, — gdyż się psują.

Granaty przechowuje się w paczkach, mieszczących po:

20 sztuk trzonowych granatów ślepych Bz. 5½ sek.,

10 sztuk haków do czyszczenia trzonów — po strzale.

Granat trzonowy ostry Bz. 5½ sek.

Granaty ostre nosi się jak poprzednie.

Ostrzenie granatu:

1 można odłamać hak,

2 ująć puszkę granatu lewą dłonią, prawą ręką odkręcić trzon,

3 włożyć do trzonu kapsle (detonator) otworem,

4 trzon wkręcić.

Granat gotowy do użycia.

Przed rzutem granatu:

1 po naostrzeniu granatu, ująć trzon prawą dłonią i przenieść ku dołowi do pozycji „na prawo wskos",

2 lewą ręką odkręcić nakrętkę,

3 lewą ręką ująć pierścień i krótkiem szarpnięciem wyrwać sznurek;

4 „wytrzymać" granat, licząc wolno: 121, 122 i 123,

5 rzucić granat silnie i celnie,

6 po rzucie granatu skryć się.

Uwagi ogólne:

1 chronić granaty przed wilgocią, wysoką temperaturą, nawet słońcem i trzymać je w zamkniętem miejscu,

2 ochraniać kapsle przed wilgocią, gdyż tracą swoją siłę,

3 kapsle wyciągać z pudełka pojedynczo i powoli, nie używać narzędzi ostrych,

4 uważać szczególnie na kapsle, gdyż mogą detonować w następujących warunkach: przez uderzenie, gniecenie, tarcie oraz ogrzanie, również nie trząść zbyt silnie granatem gdy granat jest naostrzony;

5 jeżdżenie konno z naostrzonym granatem jest niebezpieczne;

6 nie próbować zrywać sznurka, gdyż czasem nieznaczne pociągnięcie może spowodować wybuch granatu; o ile się pociągnie za sznurek, granat rzucić;

7 granat zabezpiecza się nakrętką, o ile zniknie nam naprz. cel, i uważamy, że niepotrzebnie zużylibyśmy granat — włożyć ostrożnie sznurek z powrotem do trzonu i wkręcić nakrętkę;

8 podczas przeładowywania granatów wyjąć wpierw z paczek kapsle — i włożyć je dopiero po przeładowaniu granatów.

Granaty trzonowe przechowuje się w paczkach drewnianych, mieszczących po:

25 gr. trzonowych ostrych Bz. 5½ sek. z trzonami,

25 kapsli.

Granat jajowy ostry (5 sek.)

Granaty jajowe nosi się w workach, chlebakach lub kieszeniach.

Ostrzenie granatu:

1 ująć silnie dłonią lewej ręki granat jajowy,

2 przy pomocy dłutka lub bagnetu odkręcić prawą ręką wkrętkę granatu; uważać, by proch nie wysypał się,

3 wkręcić prawą ręką zapał powoli, lecz dokładnie do żeberek zapału, o ile by się nie dał wkręcić palcami, użyć klucza lub bagnetu.

Wyrywanie zapału:

1 zapomocą napierśnika*), który górnym paskiem jest przewieszony przez szyję, dolne zaś paski umocowywuje się u pasa głównego, paski dokładnie naciągnąć,

2 zapomocą klucza,czyli zwykłej pętelki żelaznej, którą się uwiązuje lub okręca koło dłoni lewej ręki,

3 z braku odpowiednich przyrządów wyrywać zapał przy pomocy pochwy bagnetu w następujący sposób: podnieść lewą ręką pochwę bagnetu ku przodowi — ujęty granat prawą dłonią zahaczyć drucikiem zapału o koniec pochwy i lewą ręką przytrzymać, następnie silnie szarpnąć.

Zrywanie drucika:

1 krótkiem i silnem szarpnięciem wyrwać drucik,

2 po wyrwaniu drucika spokojnie, lecz bez liczenia wyrzucić granat a nie zapał,

3 ukryć się dobrze.

---

*) Jest to hak umieszczony na blasze, drucik zapału umieszcza się na haku, następnie zaś silnem szarpnięciem wyrywa się go.

Przechowywanie granatów.

Granaty jajowe przechowywa się w paczkach drewnianych, szczelnych, zawierających:

50 gr. jajowych ostrych zaśrubowanych,
50 zapałów,
2 klucze do zrywania zapałów,
1 napierśnik.

Obchodzenie się z granatami:

1 strzec paczki przed wilgocią, gdyż zapały niszczą się,
2 przy przepakowywaniu granatów dobrze poprzykręcać wkrętki,
3 zapały, które leżą nad 5 miesięcy niszczą się — przed użyciem wypróbować. —

Ogólnie o oddziałach szturmowych

Fachowe siły wojskowe kładły w nowoczesnej wojnie nacisk na wynalazki techniczne dlatego, by zaoszczędzić energji ludzkiej, by nie przepłacać zbytnio ofiarami ludzkiemi osiągnięcie danego celu.

Wyszkolenie przedwojenne doprowadza żołnierzy do drutów, gdzie kończy się ich rola, gdyż stają się bezsilni wobec umocnionych stanowisk nieprzyjacielskich, bo artylerja nie zawsze i niezupełnie potrafi sprostać zadaniu.

Żołnierz przed atakiem napotyka na przeszkody, które należy zwalczyć, by cel osiągnąć. Przeszkody są dwojakie: bierne oraz czynne; 1 to wszelakiego rodzaju zasieki druciane, kozły hiszpańskie, zasieki z drzewa, barykady itd., 2 to gniazda karabinów maszynowych, stanowiska miotaczy min, miotaczy granatów, działka polowe, wreszcie ogień piechoty.

Doświadczenia mówią nam, że artylerja nie zawsze potrafi zniszczyć nieprzyjacielowi przeszkody, oraz, że masowe ataki są litylko wysyłaniem ludzi na żer olbrzymów, dymiących ogniem zaporowym.

Silą się umysły, by stworzyć coś pewnego celem uwieńczania pomyślnemi skutkami — planowanych wypadów.

Armja niemiecka i austrjacka tworzy specjalne „oddziały szturmowe“ i jako broń zasadniczą daje im granaty ręczne, stwarza dla nich specjalną taktykę: „taktykę oddziałów szturmowych“.

Celem i nicią przewodnią, dla których tworzono oddziały szturmowe, było;

1 by nie niszczyć masy ludzi, czyli energji ludzkiej,

2 by być jaknajwięcej pewnym swych sukcesów.

Ataki masowe przy nowoczesnych wynalazkach technicznych okazały się częstokroć bez skuteczne, bezcelowe, przy atakach masowych — piechota ponosi olbrzymie straty dlatego, gdyż owe masy wojsk nie potrafią się odpowiednio szybko rozwinąć na nieprzyjacielskiem przedpolu, by niewidocznie znaleźć się pod nieprzyjacielskimi drutami w chwili,

gdy artylerja własna przenosi ogień na nieprzyjacielskie odwody, i ze względu na to, iż masom trudno jest wykonywać w tym wypadku manewry, przeto jest wielkie prawdopodobieństwo, że te ataki załamać się muszą. Chwila owa w jest momentem zasadniczym dla prowadzenia akcji, przeto siliły się umysły, by stworzyć jędrne oddziały, któreby ów moment walki z powodzeniem wykorzystały.

Przykładem tych właśnie oddziałów były oddziały szturmowe, które wykorzystują z powodzeniem przenoszenie ognia artylerji masowem rzucaniem salw granatami ręcznymi trzonowymi. Intenzywne salwy dokładnie naśladują ogień artylerji i nim nieprzyjaciel zdoła się zorjentować, sekcje szturmowe szybkimi skokami wpadają do jego okopów.

Oddziały szturmowe są jedynymi oddziałami, które ów moment przenoszenia ognia artyleryjskiego potrafią z powodzeniem wykorzystać, gdyż w skład ich organizacyj wchodzą również miotacze min, miotacze granatów, działka piechoty i granaty karabinowe. Ogień tej różnorodnej broni w połączeniu ze salwami granatów ręcznych detonujących, bezwzględnie potrafi podtrzymać ogień artylerji.

Po przygotowaniu artylerji wyrusza piechota do ataku, nieprzyjaciel ma wiele czasu dla zorjentowania się — zauważa, że artylerja przeniosła ogień na jego odwody, przeto mimowoli obserwatorowie wracają na swoje dawne stanowiska — widzą, że atak się rozpoczyna — alarmują natychmiast linję, która otwiera ogień, unicestwiają w ten sposób plany przeciwnika. Gdyby naprz. piechota poczęła strzelać z karabinów oraz z karabinów maszynowych, skutek byłby tensam — czyli, że tylko umiejętne zastosowanie i użycie granatów ręcznych, oraz szybki i zdecydowany wypad — może odnieść pożądane skutki.

To były zasadnicze przyczyny, które skłoniły armję niemiecką do tworzenia oddziałów szturmowych. Tworzyła je przy pomocy specjalnych kursów w kadrach i na froncie, w rekruckich obozach (Rekrutendepot), chcąc w ten sposób zamienić całą piechotę na piechotę szturmową, a tem samem zmienić zasadnicze uzbrojenie żołnierza, bo z karabinu na granat; karabin wtedy stałby się bronią pomocniczą.

Cała umiejętność w wyszkoleniu szturmowem polega na tem, by:

1 nauczyć żołnierza cierpliwości oraz poznania momentu przenoszenia ognia artyleryjskiego na nieprzyjacielskie odwody. Czas należy regulować według zegarka,

2 nauczyć żołnierza pojedynczych i masowych celnych rzutów granatami w dal i do celu, oraz

3 wyuczyć szybkich i skutecznych wypadów. Przechodząc owe zasadnicze podstawy wyszkolenia szturmowego, przekonamy się, że to jednak niezwykła zdobycz wojenna: „oddziały szturmowe".

ROZDZIAŁ III

Organizacja oddziałów szturmowych

Skład sekcji — 8 ludzi i Dca.

Podział czynności:
jeden obserwator t. j. Dca sekcji,
dwuch ciskaczy,
dwaj przecinacze drutów,
dwaj wręczyciele,
dwaj pomocnicy.

Wszyscy posiadają jako żelazną porcję minimum po 10 szt. granatów trzonowych, których używają na rozkaz D-cy.

Przy organizacji sekcji zwracać uwagę, by każdy żołnierz umiał wszystkie powyżej wymienione funkcje wykonać.

Sekcja szturmowa posuwa się w myśl rozkazów, które D-ca podaje przy pomocy umówionych znaków, komenderować nie można, gdyż wywołuje się hałas — dając możność zorjentowania się nieprzyjacielowi.

Każdy dowódca sekcji szturmowej przed atakiem dokładnie wyznacza funkcje i miejsca dla całej sekcji — zwykle w następującym porządku: D-ca, ciskacze, przecinacze, wręczyciele i pomocnicy. Podziału tego używa się, gdy sekcja prowadzi walkę okopową, gdy natomiast sekcja posuwa się do ataku, siły można rozlokować dowolnie — lecz najlepiej w tyraljerce.

D-ca sekcji porusza się podczas ataku w obrębie swojej sekcji, gdyż jest równocześnie obserwatorem, musi to być człowiek energiczny, orjentujący się w szkicach i terenie, decydujący szybko i pewnie.

D-cy plutonów i kompanij szturmowych posuwają się podczas wszelakich operacyj równocześnie ze swoimi oddziałami, miejsc stałych nie mają, powinni sobie wybrać takie punkty, skądby najlepiej mogli obserwować całą akcję:

Dowódcy kompanij szturmowych komenderują całością akcji bez względu na to, czy cała, czy też część kompanji w akcji bierze udział, są odpowiedzialni za dokładnie opracowane dyspozycje bo-

jowe oraz za przeprowadzenie ataku. Dowódcy kompanij znajdują się zawsze na terenie operacyjnym swej kompanji (z pierwszą falą piechoty) i tam, gdzie tego wymaga akcja bojowa.

Największą jednostką bojową szturmową jest bataljon szturmowy, który składa się:

z 4 kompanij piechoty,
1 kompanji karabinów maszynowych,
1 baterji działek piechoty (6 działek),
1 kompanji miotaczy min (12 lekkich M.M., 6 średnich M.M., i 3 ciężkie M.M.),
1 oddział miotaczy ognia, (6 małych)
oddział służby łączności.

Baonom szturmowym dodaje się w miarę potrzeby większą ilość działek piechoty i miotaczy ognia. Ze względu na różnorodność i treściwość uzbrojenia bataljonu szturmowego — używać takowego do zdobywania najcięższych pozycyj nieprzyjacielskich.

Baony szturmowe były przy armjach operacyjnych.

Czynności sekcji szturmowej

Ciskacze, ludzie, którzy najlepiej i najcelniej rzucają granatami, ludzie zimnej krwi i o dobrym wzroku. Od celności tychże zależy posuwanie się całej sekcji atakującej, im ciskacze będą celniej rzucać granaty, to efekt zdobycia nieprzyjacielskich pozycyj będzie pewniejszy. Szczególnie zwracać uwagę przy kształceniu, by żołnierze celnie rzucali gr. w okopach wszelakiego rodzaju oraz w lesie.

Przecinacze drutów, ludzie znający się na zasiekach i obznajomieni z minerstwem.

Na rozkaz dowódcy sekcji wychodzą z okopów parę minut wcześniej przed wyjściem całej sekcji idąc naprzód, by poprzecinać lub wysadzić nieprzyjacielskie zasieki druciane dla posuwającej się sekcji szturmowej. Przecinanie drutów, ewentualnie wysadzanie zasiek nieprzyjaciela odgrywa ważną rolę podczas ataku, przeto muszą swe czynności uskutecznić szybko i pewnie. Przy przecinaniu, czy wysadzaniu zasiek nieprzyjacielskich należy wybierać węzły najobfitsze w połączenia t. j. przy palach i tamże otwory porobić. Gdy przecinacze porobią w zasiekach odpowiednie otwory czyli przejścia dają znak dowódcy sekcji, który następnie komenderuje: „salwa . . . rwij“, druga, trzecia itd., daje salw tyle, ile uważa za wskazane. — Po ostatniej salwie przeczekać wybuch

granatów i na umówiony znak „wypadu“ zerwać się szybko i wpaść do nieprzyjacielskich okopów. Rola przecinaczy rozpoczyna się wtedy, gdy artylerja nie zniszczy zasiek nieprzyjacielskich, oraz, gdy nie posiadamy przyrządów niszczenia przeszkód w postaci czołgów, ewentualnie, gdy chcemy uczynić wypad krótki, który z braku czasu nie może być przygotowany przez artylerję.

Do przecinaczy drutów należy budowa barykad. Przecinacze drutów posiadają specjalne łopaty saperskie średniej wielkości. W razie, gdy w okopach nieprzyjaciel siedzi mocno, przecinacze budują barykady, gdy natomiast nie biorą udziału ani w przecinaniu, ani też w robieniu barykad — rola ich łączy się z rolą wręczycieli, czyli że podają granaty.

Wręczyciele lub podawacze granatów — ludzie zwinni, sprawni i silni.

Są zastępcami ciskaczy. Do obowiązków tychże należy dostawa granatów oraz przygotowanie odpowiedniego zapasu tychże. System podawania granatów jest dowolny, byleby ciskacze zawsze odpowiednią ilość posiadali.

Pomocnicy, dobrzy strzelcy, służą jako obrona „ciskaczy“. Do pomocników należy osłona i ubezbieczanie posuwających się sekcyj szturmowych. Ze względu na to, iż wszyscy żołnierze sekcji szturmowej mają wyznaczone funkcje, przeto nie mieliby czasu rozglądać się na lewo, prawo i w tył — to ciężar ubezpieczenia spływa na pomocników. Pomocnicy powinni być dobrymi strzelcami oraz dokładnie zaznajomieni z użyciem granatów karabinowych V. B.

Dzielenie sekcji na dwie półsekcje.

Ponieważ sekcja jest zorganizowaną w ten sposób, że posiada specjalistów po dwuch, przeto każdą wykorzystywa się podwójnie, dzieląc na dwie półsekcje. Taki podział stosuje się wtedy, gdy sekcja znajdzie się w rozgałęzieniu okopów nieprzyjacielskich. Gdy sekcja szturmowa podczas wypadu dojdzie do punktu, gdzie się okopy rozdzielają, dzieli się w następujący sposób: jeden ciskacz, przecinacz, wręczyciel i pomocnik idą w jednym kierunku — pozostali zaś w drugim kierunku. Dowódca sekcji znajduje się tam, gdzie wymaga tego położenie. W drugiej półsekcji braknie dowódcy, rola więc spada automatycznie na „ciskacza“. Gdy szturmowcy natkną się na silny opór nieprzyjaciela, przecinacze jaknajspieszniej sporządzają barykady dla osłony zajętego okopu.

Podczas ćwiczeń dowódcy powinni zwrócić uwagę na to, by wszyscy szturmowcy byli obeznani z czynnościami sekcji.

Uzbrojenie szturmowca

Uzbrojenie szturmowca jest następujące:

1 hełm stalowy,

2 karabin kawaleryjski, założony przez prawe ramię — sztylet — miotacze posiadają pistolety,

3 dwie ładownice —

4 dwa worki z piasku, przewieszone przez szyję, w których znajduje się po 4 granaty ćwiczebne, oraz po 4 worki piaskowe rezerwowe i po parę granatów jajowych,

5 łopata uwieszona u pasa głównego,

6 chlebak, który służy do przechowania porcyj rezerwowych (podczas bitwy każdy szt. posiada po 3 porcje) — przecinacze drutów, pistolet świetlny wraz z nabojami, wszyscy, którzy posiadają karabinki — trzymają w chlebaku naboje,

7 manierka na czarną niesłodzoną kawę lub herbatę,

8 maska gazowa w puszce,

9 napierśnik, służący do wyrywania drutu z zapału granatów jajowych (dla ciskaczy).

W zimie dodaje się szturmowcom płaszcz, który jest zwinięty i przewieszony przez ramię.

Sekcja w walce

Każdorazowy wypad sekcji szturmowej poprzedzają: obserwacje, wywiady oraz budowa specjalnych stanowisk wypadowych.

O b s e r w a c j a:

jest jednym z najważniejszych czynników, które przyczyniają się do osiągnięcia danego celu.

Obserwacje mogą być różnorodne a to:

1 obserwacja pojedynczych obserwatorów, których zadaniem jest mieć na oku całą linję niep., rodzaje przeszkód, rowów, stanowisk umocnionych i wysuniętych strzelnic, stanowisk K. M. oraz M. M., czy działek piechoty etc.

2 obserwacja poszczególnych punktów bardzo ważnych,

3 wysyłanie patroli,

4 odczytywanie fotografij lotniczych,

5 badanie jeńców,

6 obserwacje dowódcy, które niczem i w żadnym wypadku nie dadzą się zastąpić.

Nieprzyjaciela powinno się obserwować ciągle, meldować o każdorazowym ruchu zauważonym na jego linjach. Dla stałych obserwacyj buduje się w okopach specjalne punkty, które są odpowiednio umocnione tak, że dany obserwator może we wszystkich kierunkach obserwować linję przeciwnika. Na obserwatorów należy wybierać ludzi specjalnych, którzy się szybko orjentują — ćwiczyć ciągle i wytrwale, gdyż obserwacje są poważniejszym czynnikiem w przebiegu i wyniku danej akcji. Obserwatorowie, to ludzie wyrobieni, znający się na planach i szkicach.

W y w i a d y

W dobrych wypadach oraz podczas obmyślanego frontowego, czy flankowego ataku, muszą być poczynione bezwzględnie dokładne wywiady, gdyż obserwacja nie wyczerpuje nam wszystkich danych dla przeprowadzenia ataku.

Z różnorodności służb wywiadowczych w walce pozycyjnej mają zastosowanie: wywiady piechoty oraz wywiady lotnicze.

Wywiad piechoty ogranicza się do patroli podoficerskich i oficerskich, które ustawicznie badają nieprzyjacielskie przedpole. Ze względu na to, iż z każdym dniem zachodzą zmiany w organizacji niep. odcinka, patrole muszą być wysyłane często, aż uczynią zadość następującym danym:

1 zbadają budowę zasiek nieprzyjacielskich, pól minowych, wilczych dołów, przejść w zasiekach zrobionych przez nieprzyjaciela,

2 zbadają rodzaje okopów nieprzyjacielskich, rowów dobiegowych oraz rowów rezerwowych,

3 wyszukają gniazda K. M., oraz stanowiska: M. M., M. Gr., działek piechoty,

4 punkty obserwacyjne, oraz stanowiska dowództw.

Wywiady piechoty nie zawsze zbadają teren, nie zawsze wykryją to, czego chcemy, wtedy z pomocą przychodzą nam samoloty.

Służba wywiadowcza samolotów ma zadanie przedstawić najprawdziwszy plan przedpola nieprzyjacielskiego. Lotnicy robią przy pomocy aparatów fotograficznych zdjęcia punktów każdej poszczególnej pozycji, następnie odczytują fotografje i robią dokładne szkice.

W wypadkach natomiast, gdy czas nie pozwala, gdy wypad nastąpić musi z różnych przyczyn gwałtownie, musimy się ograniczyć litylko do obserwacji.

Baony szturmowe oraz kompanje szturmowe wykorzystują szkice, fotografje — i dla przygotowania ataku czynią odpowiednie roboty wstępne, jak naprz. budowę rowów wypadowych.

Dobra obserwacja daje nam informację o żywotności linji nieprzyjacielskiej, dobry wywiad daje nam źródła i podstawę operacyj.

O własnych stanowiskach wypadowych

Mając ciągle na oku nieprzyjaciela przez obserwację, ciągły kontakt z nieprzyjacielem przy pomocy wywiadów — przystępujemy do budowy własnych stanowisk wypadowych z zasadniczych powodów:

1 by nie dać sposobności nieprzyjacielowi zorjentowania się co do naszych zamiarów, zaś, gdy takowe zauważy, by nie mógł rozpoznać siły,

2 by ukryć przed okiem nieprzyjaciela w jaknajbliższej odległości jego pozycji: fale piechoty, fale robotnicze, oraz olbrzymi sprzęt techniczny, jakim rozporządzają oddziały szturmowe, jak: zwoje drutów kolczastych, automatyczne siatki druciane, rezerwowe granaty ręczne, rezerwowe granaty karabinowe, amunicja do miotaczy granatów, miny wydłużone itd., wreszcie

3 gdy nieprzyjacielskie pozycje są w większej odległości od naszych okopów, zadaniem oddziałów szturmowych jest wybudowanie odpowiednich stanowisk i sprowadzenie walki pozycyjnej — do walki z b l i s k a, by łatwiej móc działać oraz prowadzić operacje i manewry.

Stanowiska wypadowe, czyli rowy wypadowe buduje się rzeczywiste oraz fikcyjne dla zmylenia nieprzyjaciela.

Reasumując wszystkie dane o nieprzyjacielu — oraz znając zamiary swych dowództw, przystępujemy do budowy rowów wypadowych.

Ze względu na „położenie" (sytuację), budowę rowów wypadowych możemy w dwojaki sposób wykonać:

1 zaczynając robotę z punktów krańcowych,

2 lub też pracować na całej linji, praca owa jest efektowniejsza, lecz względy taktyczne nie zawsze pozwalają na podobne prowadzenie robót, gdyż nieprzyjaciel może ustawicznie niepokoić linję naszych okopów. (rys. 12)

W przypadku pierwszym pracę wykonywa się w następujący sposób:

ustawia się parti[illegible] robotników naprz. 4-ch, z których dwuch kopie w kierunku A—G, dwuch zaś w kierunku A—B, to[illegible] o w punkcie H, dwaj kopią w kierunku H—E, dwaj w kierunku H—F, itd.

W wypadku drugim ustawia się ludzi następująco, w punktach: G, A, B, C, D, E, H, F, — którzy rozpoczynają pracę równocześnie na całej linji okopów, w odległości co 2 kroki. Podczas pracy i wytyczania linij okopów, należy posługiwać się sznurkiem i białymi palikami.

Oddziały szturmowe budują tyle pozycyj, ile im potrzeba. Ilość i rodzaje stanowisk wypadowych są rzeczą zasadniczą, gdyż nieprzyjaciel n i e w i e i n i g d y s i ę n i e s p o d z i e w a, g d z i e a t a k j e s t p r z y g o t o w a n y. Najważniejszą i zasadniczą pozycją dla oddziałów szturmowych to: r ó w w y p a d o w y. W walce zbliska rów wypadowy jest dostatecznem stanowiskiem wypadowem; rów wypadowy, jak wskazuje rys. 13, w którym mieści się cała sekcja. Przy odległościach większych n. p. 400 kroków, sporządza się jedną lub podwójną linję okopów, zależnie od tego, jak głębokie odwody posiada nieprzyjaciel, lub czy się spodziewa ataku. Ilość rowów wypadowych jest zależną od c e l u, jaki mamy osiągnąć przy zdobyciu nieprzyjacielskich pozycyj. Ilość rowów będzie tem większa, im więcej będziemy posiadali sprzętu technicznego, fal piechoty i fal robotniczych, — zaś tych będziemy mieli t e m w i ę c e j, i m a t a k n a s z n a n i e p r z y j a c i e l s k i e p o z y c j e będzie głębszy, lub, gdy będziemy zdobywać n. p. reduty, gniazda K. M. i stanowiska M. M., M. Gr., Dział. piech. itd.

Rys. 14 przedstawia nieprzyjacielską pozycję „A", własną „B", odległość wzajemna 400 kroków.

Jeśli nieprzyjaciel ustawicznie ostrzeliwuje nasza linję, to robotę rozpoczyna się od rowów łącznikowych K, L, — następnie buduje się linję „C", rowy łącznikowe „G, H", linję „D" i rowy wypadowe „N, E". W wypadku pierwszym, gdy nieprzyjaciel silnie ostrzeliwuje okopy, robotę przeprowadzić od końców „O, P." w drugim, gdy nieprzyjaciel jest spokojny, robotę prowadzić na całej linji. Jakość czy ilość okopów oraz rowów wypadowych jest dowolna, dowódca grupy atakującej buduje według własnego uznania, wydając w tym kierunku odpowiedne dyspozycje.

Atak sekcyj

Po dokładnych obserwacjach, wywiadach, szkicach i przygotowaniach stanowisk wypadowych, następuje atak sekcyj. Atak sekcyj musi być pewny i stanowczy. Podczas ataków i wypadów sekcje szturmowe muszą być dokładnie ukryte.

K a ż d o r a z o w y a t a k n a s i l n e n i e p r z y j a c i e l s k i e p o z y c j e p o w i n i e n b y ć d o k ł a d n i e o p r a c o w a n y i n a p o d o b n y c h o k o p a c h, k t ó r e b u d u j e s i ę w o d w o d z i e, p r z e r o b i o n y.

Zanim sekcja szturmowa wyruszy z okopów, każdy żołnierz musi:

1 mieć dokładne informacje o nieprzyjacielu w zakresie danego zadania,
2 znać zadanie ogólne, cel ataku,
3 znać dokładnie dyspozycje dowódcy.

Każdy żołnierz musi mieć dokładne wiadomości o nieprzyjacielu, by się mógł zorjentować — do czego atak zmierza, czy do zdobycia jeńca, czy do zajęcia stanowisk, punktów umocnionych itd.

Dyspozycje dowódcy muszą być każdemu jasne, gdyż obejmują zasadnicze wiadomości:

1 posiadają plan, według którego atak postępuje,
2 co robić na wypadek, gdy nieprzyjaciel rozpocznie ogień,
3 podział funkcyj w sekcji,
4 gdzie ubezpieczenie, fale piechoty itd.,
5 gdzie dowódca,
6 czas ataku.

Podczas całej akcji muszą oddziały być poinformowane o całości planu ataku ze względów strategicznych — brak tychże wiadomości naraziłby nieraz oddziały na zbytnie zaangażowanie się, co mogłoby w następstwie spowodować odwrót, klęskę itd. Wyszczególnione punkty winny być dokładnie wyjaśnione w dyspozycji bojowej, by nie było żadnych nieporozumień i dowolnych domysłów. Punkty 1, 2, 4, 5 i 6 opracowywa dowódca kompanji szturmowej lub dowódca kolumny szturmowej — do dowódcy sekcji należy tylko podział funkcyj w sekcji.

„H u r r a“ używać na wyraźny rozkaz dowódcy.

Po odpowiedniem przygotowaniu całokształtu akcji, sekcja szturmowa rozpoczyna atak. Atak sekcji szturmowej odbywa się następująco:

W oznaczonym czasie dowódca sekcji daje rozkaz opuszczenia okopów i posuwania się tejże w oznaczonym kierunku. O ile artylerja nie zniszczyła nieprzyjacielowi przeszkody, przecinacze drutów wysuwają się pierwsi, później ciskacze, wręczyciele i pomocnicy, dowódca na przedzie. Przecinacze dają ręką znać, gdy poprzecinają przeszkody, wtedy dowódca daje komendę; „s a l w a... r w i j“, dwie, trzy itd. i po wybuchu granatów ostatniej salwy, szybko wpadają do okopów przeciwnika. (rys. 15).

Sekcja szturmowa przy posuwaniu się naprzód wykorzystywa zasłony naturalne oraz leje, powstałe z wybuchających granatów. Dowódca sekcji jest obserwatorem.

Druty i przeszkody można nieprzyjacielowi wysadzić zapomocą min ześrodkowanych (koncentrycznych) i wydłużonych.

Zdarzają się wypadki, iż sekcje z powodu silnej obsady przez nieprzyjaciela i jego umocnień technicznych — nie mogą się posuwać naprzód, wtedy to robi się barykady i systematycznie zdobywa się każdy trawers.

Rola fal piechoty czyli czyścicieli

Bezpośrednio za sekcjami szturmowemi posuwają się fale piechoty, czyli czyściciele okopów. Każda sekcja szturmowa ma przydzieloną pewną ilość ludzi, których zadaniem jest:

1 oczyszczanie okopów z niep.; — nieraz czyściciele napotykają na silne stanowiska podziemne, gdzie nieprzyjaciel chował się podczas ognia huraganowego. Fale piechoty muszą dokładnie zbadać okopy i oczyścić je,

2 zabranie materjału wojennego i łupu jak K. M., M. M., pocisków, amunicji oraz materjałów wybuchowych,

3 odprowadzenie jeńca,

4 wysyłanie patroli, ewentualnie wystawianie placówek,

5 ubezpieczenia okopów we wszystkich kierunkach,

6 dostawa granatów trzonowych ręcznych, granatów karabinowych, oraz amunicji do miotaczy min, M. Gr. i Dz. piech. itd.

Są to zasadnicze czynności fali piechoty. Zależnie od szerokości, głębokości odcinka, jaką się wyznacza sekcji szturmowej, dodaje się tejże proporcjonalną ilość czyścicieli okopów.

Fal piechoty używa się dwuch, trzech, nigdy zaś więcej. Norma zależy litylko od głębokości pozycyj nieprzyjaciela, ilość ludzi w fali jest dowolna, lecz zależna od szerokości odcinka, który ma być zdobyty.

Gdy nieprzyjaciel n. p. posiada cztery linje okopów — użyć wtedy trzech fal piechoty, gdy posiada trzy linje okopów, użyć dwuch fal piechoty, gdy posiada jedną lub 2 linje okopów, użyć jednej fali (dodać więcej ludzi).

Fale piechoty otrzymują nazwy: „pierwsza", „druga", „trzecia" „fala piechoty". Nie należy używać więcej jak plutonu ludzi, gdyż w przeciwnym wypadku oddział traci na sprężystości.

Rys. 16 W ataku biorą udział 2 sekcje szt. „1", „2" — oraz 2 fale piechoty po 5 sekcyj, szerokość 200 kroków. Sekcja szturmowa Nr. 1 posuwa się wzdłuż ruty wyznaczonej, zajmując linję „M"—„W". Sekcja Nr. 2, posuwając się okopem „S" — dochodzi do punktu „N".

Pierwsza fala piechoty czyści nieprz. okopy „S".

Druga fala piechoty oczyści okopy „W", oraz rowy wypadowe po „M" i „N". —

Tego podziału fal używa się przy atakach frontowych, gdy sekcje szturmowe działają na jednej płaszczyźnie.

W wypadku, gdy sekcje szt. flankują wzmocnione stanowiska (czyli że działają na odmiennych płaszczyznach) jak: umocnione stanowiska, reduty, gniazda K.M., stanowiska M.M., M.Gr. itd., fale piechoty otrzymują nazwy poprzednie z dodatkiem „pierwsza fala piechoty sekc. szt. Nr. 1" lub „druga fala piech. sekc. szt. Nr. 1" itd., to samo odnosi się do sekcyj szt. następnych.

Kwestją rozdziału i podziału fal zajmuje się dowódca grupy atakującej, gdyż tenże opracowuje plan operacyjny.

Schematu walka okopowa nie zna — uznaje natomiast „zdrowy rozsądek, orjentację, oraz szybką decyzję".

Rola fal robotniczych czy saperskich

Równocześnie z sekc. szt., falami piechoty, posuwają się sekcje robotnicze z całym aparatem technicznym.

Do fal robotniczych należy:

1 jaknajszybsze umocnienie zdobytych pozycyj nieprzyjacielskich (użyć automatycznych przeszkód lub kozłów hiszpańskich) — oraz:

2 przerobienie przedpiersienia i obrócenie go w przeciwnym kierunku,

3 sporządzenie rowu łącznikowego między pozycjami zdobytemi a własnemi.

Sekcje robotnicze odgrywają zasadniczą rolę, gdyż zwinnością swoją udaremniają nieprz. kontrataki. Sekcje robotnicze można łączyć w fale robotnicze (jeden pluton — nigdy więcej). Fal

robotniczych używa się tyle, ile tego wymagają względy taktyczne, prace fal robotniczych dzielić w następujący sposób:

I fala robot. umocni i przerobi zdobyte stanowiska nieprzyjacielskie,

II fala robot. wykopie rowy łącznikowe.

Fale robotnicze pracują pod osłoną fal piechoty, w razie zaś niep. kontrataku, zajmują stanowiska w rowach strzeleckich. Fale robot. podlegają bezpośrednio rozkazom dowódcy prowadzącego operacje.

Sporządzanie min z granatów ręcznych trzonowych

Dość często przy wypadach zachodzi okoliczność, że piechota, a raczej sami szturmowcy muszą niszczyć przeszkody nieprzyjacielowi, dla porobienia luk, by wypad do okopów nieprzyjacielskich był pewny i stanowczy. Artylerja własna w swych przygotowanich terenowych nie zawsze potrafi odpowiednio zniszczyć zasieki druciane, które są poważną przeszkodą dla postępujących fal do ataku. W przypadkach gdy:

a) artylerja własna nie zniszczy dokładnie przeszkód,

b) gdy czynimy wypad bez przygotowania art., rola niszczenia przeszkód spada na sekcje szturmowe.

Przeszkód biernych mamy wiele, lecz najpoważniejszymi dla piechoty są:

1 siatki druciane, osłaniające okopy niep. (są zwykłe, ustawione pod kątem), by osłonić okopy przed celnymi rzutami gr. pojedynczymi i masowymi,

2 zasieki druciane wszelakiego rodzaju, kozły hiszpańskie, zasłony drzewne itd.

O ile nieprzyjacielskie okopy są opatrzone siatkami, należy przygotować następujący rodzaj granatów: do zwykłych gr. trzonowych doczepia się haczyki, które sporządza się z drutu. Haczyki umocowywa się w połowie puszki, jak rys. 17. Granat opatrzony haczykami, uderzając w siatkę — zatrzymuje się, wybucha, niszcząc równocześnie siatkę. Granaty nieopatrzone w owe haczyki, na mocy elastyczności siatki odbijają się, wybuchają na nieporządanych miejscach. Naturalnie, że przygotowanie podobne granatów powinno się odbywać przed atakiem. O ile zaś przed okopami nieprzyjaciela znajdują się siatki ustawione pod kątem prostym (np. 4 m. wys.), wtedy szt. używają t. zw. miny „ześrodkowanej" (koncentrycznej), która wygląda jak wskazuje rys. 18 — jest to szereg puszek granatów trzonowych lecz bez trzonów. Do puszek wkłada się kapsle. Granaty ustawia

się obok siebie i umocowywa drutem, jeden zaś granat jest całkowity, t. j. z trzonem. Do sznurka owego granatu z trzonem doczepia się drut dowolnej długości, np. 50 m., przygotowaną minę umocowywa się na jednym z pali, do których jest przymocowana siatka osłaniająca okop nieprzyjaciela — następnie silnem szarpnięciem za doczepiony drut powodujemy wybuch granatu. Do tego rodzaju wysadzań należy użyć najlepszych i najsprytniejszych minerów.

Do wysadzań zasieków drucianych, kozłów hiszpańskich oraz zasieków sporządzonych z gałęzi drzew (wierzchołków) — sporządza się minę t. zw. „wydłużoną", która wygląda jak wskazuje rys. 19 i rys. 20.

Na desce dowolnej długości i szerokości (długość deski powinna być taka, jak są szerokie zasieki nieprzyjacielskie) układa się i przymocowywa szereg puszek z granatów ręcznych trzonowych.

W wypadkach, gdy szerokość zasieków niep. jest dość znaczna i wynosi np. 8 m., wtedy deskę należy dosztukować, by równała się szerokości zasiek. Puszki gr. silnie umocowywać drutem do deski, na której się sporządza minę wydłużoną. Granaty umieszcza się na desce według reguły, a to:

a) nie przekraczać odległości wzajemnej gr. 15 cm., licząc od początku jednej, zaś końca drugiej puszki,

b) odległość można zmniejszać, gdy chodzi nam o siłę naboju — czyli, że „odległość puszek stoi w prostym stosunku do jakości czyli gęstości zasieków". Gdybyśmy mieli wysadzić w powietrze np. kozły hiszpańskie, zmniejszymy odległość granatów do 6 cm., czy 4 cm.

Do wszystkich puszek gr. wkładamy kapsle — do ostatniej wkręcamy trzon oraz odpowiednio długi drut, za pomocą którego powodujemy wybuch granatu. Miny wydłużone ustawia się tuż przy palach, by wytworzyć pożądane luki i otwory, które są utorowaną drogą postępującej piechoty.

Ćwiczenia taktyczne

Ćwiczenie I-sze — Wypad jedną sekcją na niep. placówkę — (rys. 21)

Dane o nieprzyjacielu — Niep. placówka w sile jednej sekcji i jednego podoficera mieści się w okopie A', gdzie wystawia w dzień i w nocy po jednym posterunku — w nocy dodaje łącznika, który chodzi między okopami A' i B', oraz rowem łącznikowym.

Opracowanie zadania — Sekcja szt. ze względu na budowę niep. okopów, uderzy od tyłu na niep. placówkę, celem zaczerpnięcia języka.

Dyzpozycja bojowa — Pchor. M z jedną sekc. szt. w sile 9 ludzi zaatakuje niep. placówkę celem zaczerpnięcia języka (wiadomości o niep.).

Wypad rozpocznie z okopu A i będzie się posuwał w kierunku płn. zachodnim, gdzie zajmie front równoległy do niep. rowu łącznikowego. O ile niep. się zorjentuje, rozpocząć silny ogień salwowy i zaporowy, następnie wykonać szybki i zdecydowany wypad.

Ubezpieczyć się na lewo.

Początek ataku 3,15 rano.

Meldunki wysyłać do dowódcy odcinka znajdującego się w okopie B.

Po osiągnięciu celu wracać.

Dodaje się: jeden telefon polowy, 2 sanitarjuszy.

Ćwiczenie 2-gie — Wypad dwiema sekc. szt. na niep. placówkę celem zdobycia niep. K. M. (Rys. 22)

Dane o nieprzyjacielu — Siła niep. placówki: 2 podof. 10 ludzi. Placówka dobrze odrutowana dwoma rzędami drutów. W nocy niep. dodaje K. M. z obsługą. Przy K. M. stoi stała czujka. K. M. mieści się na środku okopu. Żołnierze mieszczą się w okopie. Odległość okopów około 150 kroków.

Opracowanie zadania

Niep. wedeta Nr. 1 jest zupełnie pewną, gdyż sąsiaduje z terenem bagnistym. Cała czujność niep. jest skierowana na wedetę Nr. 2.

Dyzpozycje bojowe

Ppr. K z 1½ sekc. szt. o godz. 3,30 rano opuści okop B i pełzając będzie się posuwał schodami w kier. płn. zach., gdzie zajmie stanowisko równoległe do linji nieprzyjacielskiej, ubezpieczając się na lewo.

1 podejść niep. na odległość 50 kroków,
2 wysadzić w powietrze niep. zasieki, następnie poprzedzić wypad „salwami".
Gdyby nieprzyjaciel zauważył zbliżającą się linję i rozpoczął ogień, należy się okopać.
Podof. S z pozostałą ½ sekc. osłania prawą flankę ppr. K.

Uwaga. Dla zmylenia niep. można wysunąć ½ sekc. w kier. płn. wsch., która będzie markowanie atakowała niep.

Ppr. K wykorzystywa moment prowokacji niep. i uderza.
Po zdobyciu jeńca i K. M. wracać do własnych okopów.
Ppr. K otrzymuje do dyspozycji:
1 aparat telefoniczny z telefonistą,
2 dwu sanitarjuszy.
Meldunki przesyłać do okopu B.

Ćwiczenie 3-cie

„Zająć 5-cioma sekc. szt. umocnione flankowe stanowisko niep." (rys. 23)

Dane o nieprzyjacielu

Nieprzyjaciel w sile ½ kompanji obsadził flankę swej pozycji. Na flance prawej ustawił K. M. oraz M. M. Obsada odcinka jest stała we dnie i w nocy. Półkompanja wystawia placówkę w sile 10 ludzi i podof. w okopie A', która wystawia jeden podwójny posterunek w tymże okopie oraz jedną czujkę, która stale krąży między okopem A' i okopem B'. Łącznik pomiędzy okopami wychodzi w godzinach nieparzystych, wraca zaś w godzinach parzystych. Posterunki zmieniają się co dwie godziny — we wszystkich parzystych.

Przy K. M. oraz M. M. jest stała czujka.
Odległość wzajemna pozycyj około 100 kroków.

Opracowanie zadania

Ze względu, iż niep. prawa flanka jest silnie strzeżoną — wypad nocny tego rodzaju zaalarmuje całość linji. Atak przeprowadzimy z punktu A własnych pozycyj w kier. płn.-zach., jak wskazuje strzałka.

Bierze udział 5 sekcyj szturmowych pod dow. por. F. Wypad należy rozdzielić w trzech kierunkach; jeden z wypadów markowany, który równocześnie jest osłoną sekcyj szturmowych. Następnym sekcjom szturmowym towarzyszą fale piechoty.

Dyzpozycje bojowe

Por. „F." jest dowódcą grupy atakującej. O godzinie 10,30 wieczorem zrobi wypad na niep. pozycję prawoskrzydłową na przestrzeni (szerokości) 200 kroków. Wypad musi być szybki i zdecydowany. Atak rozpocząć równocześnie z wysadzeniem przeszkód nieprzyjacielskich.

Rozkazy por. F. dla d-ców sekcyj

Sekcja szturmowa Nr. 1 pod dowództwem podchor. Ł. zajmie stanowisko wypadowe w okopie A i będzie się posuwała równocześnie z sekcją Nr. 2 i Nr. 3 w kierunku płn.-zachodnim, jak wskazuje strzałka. Sekcja ubezpieczy się na lewo i zajmie front w kierunku stanowiska K. M. ze względu, iż atak główny wykona sekcja szturmowa Nr. 2. Sekcji szt. granatami rzucać nie wolno — użyć ich można wtedy, gdyby niep. uciekał bezładnie, ewentualnie, gdy nawiąże kontakt ze sekcją szturmową Nr. 2.

Sekcja szturmowa Nr. 2 pod dowództwem ppor. W wykona główny atak na niep. placówkę oraz K. M. Przepełzać pojedynczo, odległość na 50 kroków od okopów niep., przecinacze drutów na przedzie (z przygotowaną miną; minę sporządzić na desce lekkiej i ciemnej, by nieprzyjaciel nie zauważył). Skoro mina zostanie założoną, przecinacze dają znać dowódcy 2-giej sekcji szturmowej, który wydaje komendy: „salwa" itd. Na komendę „wypad", połowa sekcji szturm. robi wypad w kierunku niep. K. M., zaś druga wypędza niep. z rowu łącznikowego G, gdzie zrobi barykadę. Część sekcji, która zdobyła K. M. może go użyć w pościgu za nieprzyjacielem. Sekcji Nr. 2 dodaje się „falę piechoty", złożoną z jednej sekcji piechoty. Zadaniem tejże fali piechoty jest:

1 oczyszczenie okopów z nieprzyjaciela,
2 zabranie materjału i łupu,
3 odprowadzenie jeńca —

4 wysłanie patroli i wystawienie placówek,
5 ubezpieczenie okopów na lewo,
6 dostawa granatów.

Fala piechoty przed wypadem zajmuje okop na zachód od punktu M.

Sekcja szturmowa Nr. 3 pod dowództwem sierż. J wyjdzie z punktu N w kierunku północno-zachodnim i będzie działała równocześnie ze sekcją szturm. Nr. 2, sekcja szturmowa Nr. 3 momentalnie wpada do okopów nieprzyjaciela i oczyszcza okop B' w kierunku drugiego rowu łącznikowego h. Skoro sekcja dojdzie do rowu łącznikowego dzieli się na dwie półsekcje, z których jedna zdąża rowem łącznikowym — druga zaś okopem w kier. wschodnim. Obie połowy, gdy wypędzą niep. na przestrzeni 150 kroków od punktu y' zrobią b a r y k a d y.

Czekać specjalnych rozkazów.

Fala piechoty sekcji szturmowej Nr. 3 czyni tosamo, co fala piechoty sekcji szturmowej Nr. 2.

Fale piech. sekc. szt. Nr. 2 i Nr. 3 po oczyszczeniu okopów rozpoczną pracę nad umocnieniem pozycji — i będą czekać zmiany grupy szturmowej przez oddział piechoty.

Wszystkie meldunki przesyłać do okopu wypadowego A.

Sekcje szturmowe otrzymują po jednym telefonie polowym z obsługą.

Sekcja szturmowa Nr. 1 otrzymuje 1 sanit.

Sekcja Nr. 2 i Nr. 3 po 2 sanit.

Sekcji Nr. 2 dodaje się specjalnych 2 gońców.

Ćwiczenie 4-te Nieprzyjaciel wyparł n a s z e o d d z i a ł y z o k o p u A i posuwa się rowem łącznikowym k u p o z y c j i B.

Wyprzeć niep. z zajętych okopów. (Rys. 24 i rys. 25)

Dane o nieprzyjacielu Nieprzyjaciel z dwiema sekcjami szt. w szybkiem tempie zajmuje okopy, chcąc dotrzeć do okopu B celem zabrania dwu M. M.

Dyzpozycja bojowa Podpor. S ze swoim plutonem odeprze niep., zajmie okop A, ubezpieczy go i umocni.

Rozkaz ppor. S. Sekcja Nr. 1 i Nr. 2 pod moją komendą odmaszerują do okopu B i u tegoż wylotu sporządzą barykadę. Następnie oczyszczą z nieprzyjaciela rów łącznikowy oraz okop A.

Sekcje Nr. 3 i Nr. 4 tworzą falę piechoty, która posuwa się za mną.

Sekcje nr. 5 i Nr. 6 tworzą falę robotniczą, która posuwa się z materjałem technicznym za falą piechoty.

Podczas operacji obydwa M. M. ostrzeliwują nieprzyjaciela w okopie A.

Fali piechoty dodaje się K. M.

Sekcji szt. dodaje się miotacz ognia.

System wypędzania niep. z zajętych okopów

Wypędzanie niep. z zajętych okopów uskutecznia się następująco: za barykadą w punkcie C znajdują się 4 ciskacze, którzy masowo i celnie obrzucają niep. na przestrzeni C—D, po trzech celnych rzutach ciskacze przenoszą ogień na odcinek D—E etc. i w ten sposób dochodzą do punktu F, ewentualnie dwaj ciskacze obrzucają odcinek C—D, dwaj zaś D—E itd.

Skoro więc odcinek E—F zostanie dokładnie obrzucony, ciskacze przechodzą przez barykadę i dochodzą do punktu D, skąd obrzucają odcinek F—G (użyć M. O.). Po paru celnych strzałach szybkimi skokami posuwają się do punktu E, skąd ostrzeliwują odcinek G—H etc.; w ten sposób oczyszczają rów łącznikowy oraz okop A. Gdy nieprzyjaciel zostanie wyrzucony, sekcje szturmowe wracają na tyły, wtedy fala piechoty wysyła ubezpieczenia, fala robotnicza robi umocnienia.

W razie gdyby niep. kontraktował, ubezpieczenia wycofują się do okopów — po kontrataku wracają do dawnych zajęć.

KONIEC

Program zajęć dla podoficerów i przyszłych instruktorów szturmowych

(Kurs trwa 3 tygodnie)

1 dzień rano	Objaśnienie ręcznych granatów trzonowych drewnianych, ślepych i ostrych. Rzucanie gr. drewnianymi w dal, w pozycji stojącej i klęczącej. Tor z przeszkodami.
po poł. szkoła	O rzucie granatem. Ćwiczenia w budowie okopów (praktycznie).
2 dzień rano	Rzut granatem w dal w pozycji leżącej. Rzut gr. do celu w poz. stojącej i klęczącej. Tor z przeszkodami.
po poł. szkoła	Uzbrojenie sekcji szturmowej. Budowa okopów.
3 dzień rano	Rzut gr. w dal w lesie i w biegu. Rzut gr. do celu w poz. leżącej i w lesie. Sztafety rozstawne. Pchnięcie bagnetem. Tor z przeszkodami.
po poł. szkoła	Organizacja sekcji szturmowej. Budowa okopów.

4 dzień rano Rzut gr. przy środkach obronnych nieprzyjaciela (siatkach drucianych).
Rzut gr. w dal i do celu we wszystkich pozycjach.
Tor z przeszkodami.

po poł. szkoła Granat trzonowy ślepy, ostry — z ilustracją.
Budowa okopów.

5 dzień rano Rzut gr. do okopów osłoniętych siatkami.
Rzut gr. w dal i do celu.
Pchnięcie bagnetem.
Sztafety rozstawne.
Tor z przeszkodami.

po poł. rano Sekcja w walce.
Budowa okopów.

6 dzień rano Ćwiczenia gr. w dal i do celu.
Posuwanie się sekcji (użyć gr. ręcznych ślepych).
Tor z przeszkodami.

po poł. szkoła O falach piechoty.
Budowa okopów.

7 dzień rano Rzut gr. drewnianym i ślepym.
Ćwiczenia sekcji szturmowej.
Ćwiczenia gr. ślepymi w rzutach przez trawersy,
czyli wypędzanie nieprzyjaciela z okopów własnych.
Budowa barykad.
Tor z przeszkodami.

po poł. szkoła Na strzelnicy. Strzelanie do celu z K. M. rosyjskiego.

8 dzień rano	Ćwiczenia sekcji szturmowej. Rzut gr. przez trawersy. Granat jajowy ostry (opis). Tor z przeszkodami.
po poł. szkoła	O budowie wypadowych stanowisk szturmowych, Budowa okopów.
9 dzień rano	Rzucanie ostrymi granatami ręcznymi. Tor z przeszkodami.
po poł. szkoła	Służba łącznikowa. Budowa okopów.
10 dzień rano	Rzucanie granatami ostrymi jajowymi. Tor z przeszkodami. Sztafety rozstawne.
po poł. szkoła	O wydłużonych i ześrodkowanych minach robionych z gr. ostrych trzonowych. Budowa okopów,
11 dzień rano	Ćwiczenia sekcji szturmowej oraz fal piechoty. Wypędzanie nieprz. z okopów -- rola fal piechoty. Ćwiczenia w kontratakach. Tor z przeszkodami.
po poł. szkoła	O falach robotniczych. Budowa okopów.
12 dzień rano	Wychodzenie oddziałów szturmowych z okopów na oznaczony czas. Atak sekcji szturmowej fali piechoty i fali robotniczej na pozycje nieprzyjaciela, przebudowa zdobytych pozycyj.

Zachowanie się podczas walki gazami.
Tor z przeszkodami.

po poł. szkoła Strzelnica, strzelanie z K. M. austr. i niemieckiego.

13 dzień rano Atak oddziału szturmowego na umocnioną poz. niep. z współudziałem K. M.
Ćwiczenia w dostawie granatów.
Tor z przeszkodami.

po poł. szkoła Techniczne środki pomocnicze oddziałów szturmowych.
Budowa okopów.

14 dzień rano Atak dwiema sekcjami na niep. placówkę, przebudowa zdobytych pozycyj.
Ćwiczenia ostrymi granatami.
Tor z przeszkodami.

po poł. szkoła Przygotowanie oddziałów do ataku.
Budowa okopów.

15 dzień rano Atak trzech sekcyj szturmowych oraz dwuch fal piechoty na flankowe stanowisko niep. — ćwicz. gr. ostrymi.
Tor z przeszkodami.
Ćwiczenia nocne.

16 dzień rano (szkoła) Czytanie map.

po południu Ćwiczenia taktyczne z użyciem M. M., i K. M., oraz M. O., zwalczanie gniazd strzeleckich i obserwacyjnych.

17 dzień rano Ćwiczenia kompanji szturmowej z współudziałem 2 K. M. (na wielkim placu ćwiczeń.)
Tor z przeszkodami.

po południu Ćwiczenia w czytaniu map i rysowaniu szkiców.

18 dzień rano	Powtarzanie ćwiczeń taktycznych z użyciem granatów (ostrych). Strzelanie ostre M. M. i M. Gr.
po południu	Ćwiczenia nocne kompanji szturmowej z użyciem broni wszelkiego rodzaju.
19 dzień rano	Egzamina specjalistów: ciskaczy, wręczycieli, przecinaczy drutów i pomocników.
po południu	Tosamo.
20 dzień rano	Powtórzyć ćwiczenia taktyczne na dużym placu ćwiczeń z użyciem ostrych granatów.
po południu	Ćwiczenia nocne.
21 dzień rano	Przegląd kompanji szturmowej.

Kształcenie sekcyj szturmowych w 14 dniach

1 dzień przed poł. Objaśnienia granatów ręcznych trzonowych 5½ sek. (ślepych i ostrych).
Rzucanie drewnianych granatów ręcznych w dal i do celu, w pozycji stojącej, klęczącej, leżącej i z okopów.
Tor z przeszkodami.

po południu Szkoła: uzbrojenie oddziałów szturmowych. Składowe części granatów ręcznych. Organizacja sekcji szturmowej.

2 dzień przed poł. Rzucanie granatów ręcznych drewnianych w biegu oraz w lesie. Środki obronne przeciwko granatom ręcznym (siatki druciane).
Tor z przeszkodami.

po południu Posuwanie się szturmowców i sposób prowadzenia walki.

3 dzień przed poł. Rzucanie granatów ręcznych drewnianych i ślepych przez trawersy i do okopów wypadowych.
Tor z przeszkodami.

po południu Budowa i rodzaje stanowisk szturmowych i nieprzyjacielskich obronnych.

4 dzień przed poł. Oddziały szturmowe posuwają się do ataku. Rzucanie ostrych granatów ręcznych trzonowych. Posuwanie się oddziałów z wykorzystywaniem wszelkich leji, powstałych po wybuchających granatach.

po południu Szkoła: używanie granatów ręcznych do sporządzania ześrodkowanych i wydłużonych min.

5 dzień przed poł. Rzucanie granatami ręcznymi wszelakiego rodzaju. Niszczenie nieprzyjacielskich przeszkód. Oczyszczanie zdobytych okopów i rowów łącznikowych.
Tor z przeszkodami.

po południu Badanie stanowisk własnych i nieprzyjacielskich oraz przygotowanie własnych do ataku.

6 dzień przed poł. Rzucanie granatów ręcznych. Zachowanie się podczas kontrataku. Obsadzanie stanowisk szturmowych podczas przygotowanego ognia artylerji. Nakładanie bagnetu na broń. Wypad oddziałów szturmowych ze stanowisk na oznaczony czas. Zachowanie się podczas walki gazowej.

po południu Szkoła: Opracowywanie szkiców własnych i nieprzyjacielskich.

7 dzień przed poł. Przebudowywanie zdobytych stanowisk nieprzyjaciela, niszczenie jego nasypów — zmiana frontu, budowa rowu łącznikowego. Rzuty granatami.
Tor z przeszkodami.

po południu Szkoła: korzystanie ze sporządzonych szkiców szturmowych dla oddziałów szturmowych.

8 dzień przed poł. Służba łącznikowa. Dostawa amunicji. Użycie telefonu.
Posuwanie się fal piechoty pod przewodnictwem oddziałów szturmowych.
Tor z przeszkodami.

po południu Szkoła: Przygotowanie i przeprowadzenie ataku.

9 dzień przed poł. Rzucanie granatów ręcznych. Działanie: M. M., M. Gr., miotaczy płomieni, rur ogniowych, bomb mgławicowych. Zwalczanie i usuwanie stanowisk obserwacyjnych, gniazd technicznych i amunicyjnych.
Tor z przeszkodami.

po południu Szkoła: Używanie kulomiotów, małych miotaczy min i działek piechoty (37 mm) podczas szturmu.

10 dzień przed poł. Ćwiczenia na placu ćwiczeń (kamieniodomy). Rzucanie granatami.
Tor z przeszkodami.

po południu Szkoła: Doświadczenia z operacyj wojennych.

11 dzień przed poł. Pokazanie działalności małych miotaczy min, miot. granatów, kulomiotów i działek piechoty. Rzucanie granatami.
Tor z przeszkodami.

po południu Znaczenie szkiców lotniczych dla przeprowadzania zadań taktycznych oddziałów szturmowych.

12 dzień przed poł. Przeprowadzenie normalnego szturmu z użyciem broni wszelakiego rodzaju.

po południu Egzamin.

13 dzień przed poł. Tosamo.

po południu (w nocy) — ćwiczenia nocne, przeprowadzenie nocnego ataku na wielkim placu ćwiczeń.

14 dzień rano P r z e g l ą d (według specjalnego rozkładu).

PRZEGLĄD

Kompanji szturmowej 6 p. p. leg. w dniu .....

Początek o godz. 8 rano.

Porządek zajęć

Z ćwiczeń ogólnych:

1 Tor z przeszkodami.
2 Dalekorzut granatu.
3 Rzut granatem do celu.
4 Rzut granatem z okopów.
5 Rzut granatem z okopów osiatkowanych.
6 Pchnięcie bagnetem.
7 Niszczenie przeszkód granatami ostrymi.

Ćwiczenia specjalne

na małym placu ćwiczeń

1 Barykadowanie okopu z jednej strony (worki z piaskiem).
2 Pełzanie pod druty kolczaste, niszczenie przeszkód zapomocą min, zrobionych z granatów ręcznych.
3 Szybkie robienie rowu łącznikowego między pozycją zdobytą i własną.
4 Umiejętne stawianie automatycznych przeszkód.
5 Przeprowadzenie małego ataku 1 sekcją szturmową, 1 falą piechoty i 2 falami robotniczemi.

Bieg sztafet.

Ćwiczenia kompanji szturmowej na wielkim placu ćwiczeń:

1 Zdobycie 3 sekcjami szturmowemi oraz K. M., M. M. i M. Gr. silnie umocnionej reduty. Użycie ostrych granatów trzonowych i jajowych.

2 Atak kompanji szturmowej na umocnione pozycje nieprzyjacielskie z użyciem M. Gr., M. M., Działek piechoty, M. O., oraz 2 K. M.

Treść:

	Str.
Od Autora	4
Rozdział I	
Tor z przeszkodami	5
Tablice:	
1 Zasieki druciane	9
2 Zasieki druciane w zagłębieniu	11
3 Okop z nasypem	13
4 Parkan	15
5 Nasyp do skoku głębokiego	17
6 Parkan	19
7 Parkan z drutu	21
8 Wał do skoku	23
9 Nasyp do skoku w dal	25
10 Bele i kładki dla równowagi	27
11 Przeszkoda do skoku	29
12 Parkan z desek	31
13 Wysoka ściana	33
14 Drabiny	35
15 Przeszkoda z gałęzi drzew	37
16 i 16a Barykada z wozów	39-41
17 Drabina wypadowa	43
18 Stok góry z okopem	45
19 Barykada z worków z piaskiem	47
20 Przeszkoda do pełzania	49
21 Okop przed wzgórzem	51
22 Skok w biegu	53
23 Barjera	55
24 Mur o odmiennych wysokościach	57
25 Skok głęboki i wał	59
26 Ściana domu z oknami	61
27 Rusztowanie dla szermierki	63
Rozdział II	
A Rodzaje i budowa granatów ćwiczebnych i szkoła rzucania gr.	
Granat ręczny trzonowy drewniany	65
Granat ręczny trzonowy ślepy Bz. 5½ sek.	65
O rzucie granatem	66
B. Konstrukcja granatów ostrych	
Granat ręczny trzonowy ostry	68
Granat jajowy ostry	69
C. Obchodzenie się z granatami	
Granat trzonowy ślepy	70
Granat trzonowy ostry	71
Granat jajowy ostry	72
Ogólnie o oddziałach szturmowych	74
Rozdział III	
Organizacja oddziałów szturmowych	77
Czynności sekcji szturmowej	78
Uzbrojenie szturmowca	80
Sekcja w walce	80
O własnych stanowiskach wypadowych	82
Atak sekcyj	83
Rola fal piechoty czyli czyścicieli	85
Rola fal robotniczych czy saperskich	86
Sporządzanie min z gr. ręcznych trzonowych	87
Ćwiczenia taktyczne	89-93
Program zajęć dla podof. i przysłych instr. szturm.	94
Kształcenie sekcyj szturmowych w 14 dniach	99
Przegląd	102
Tablice	I-VI

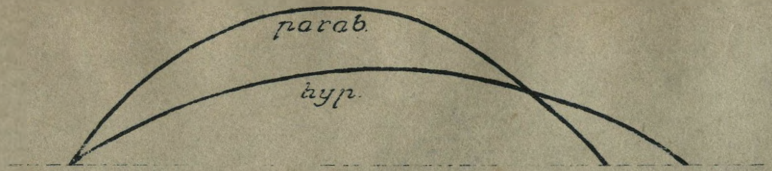
Dostrzeżone omyłki druku

Str.	wierz	zamiast	ma być
5	6 od dołu	ustalona	ustawiona
63	napis	trzonowy,	trzonowy
75	3 od góry	Chila owa w	Chwila owa

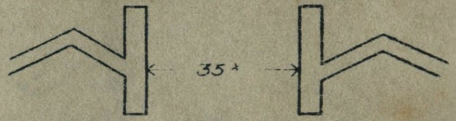
Zakład graficzny F. Pilczek w Poznaniu.

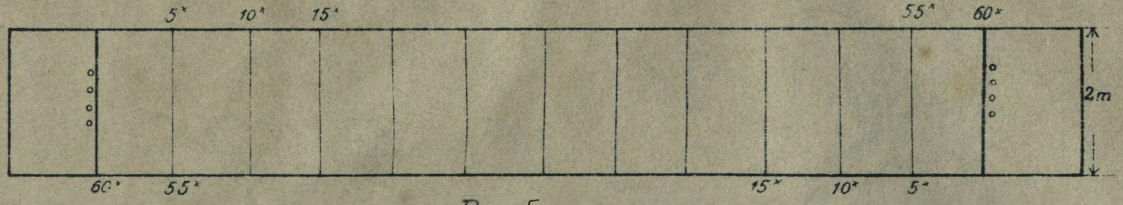
Szturmowcy w rynsztunku bojowym.

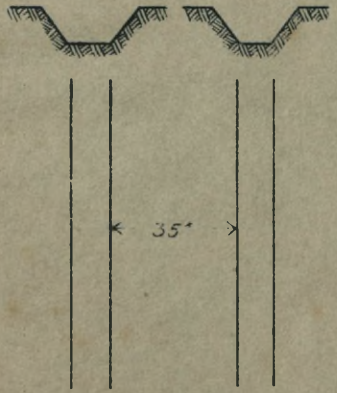
Rys 1.

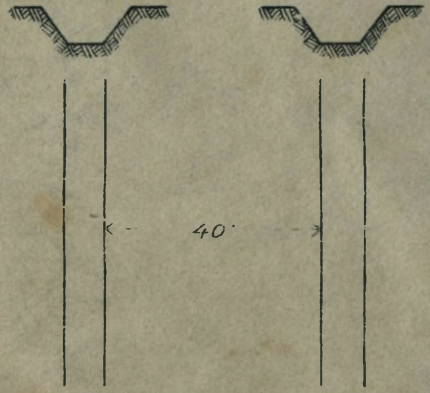
Rys. 4.

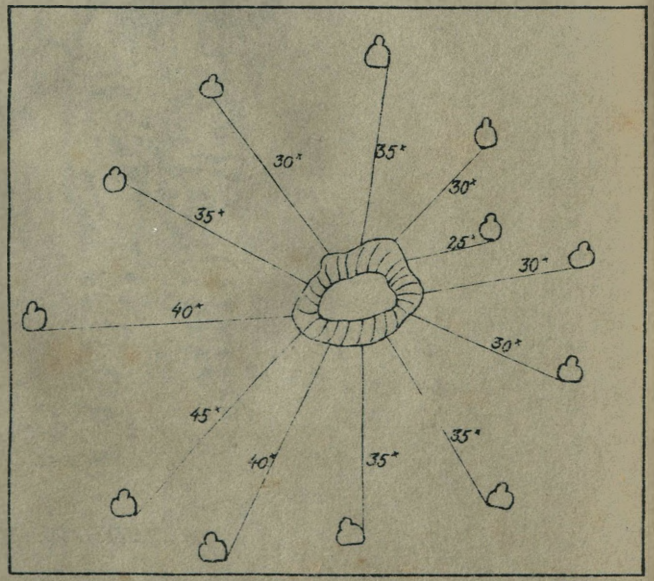
Rys 5.

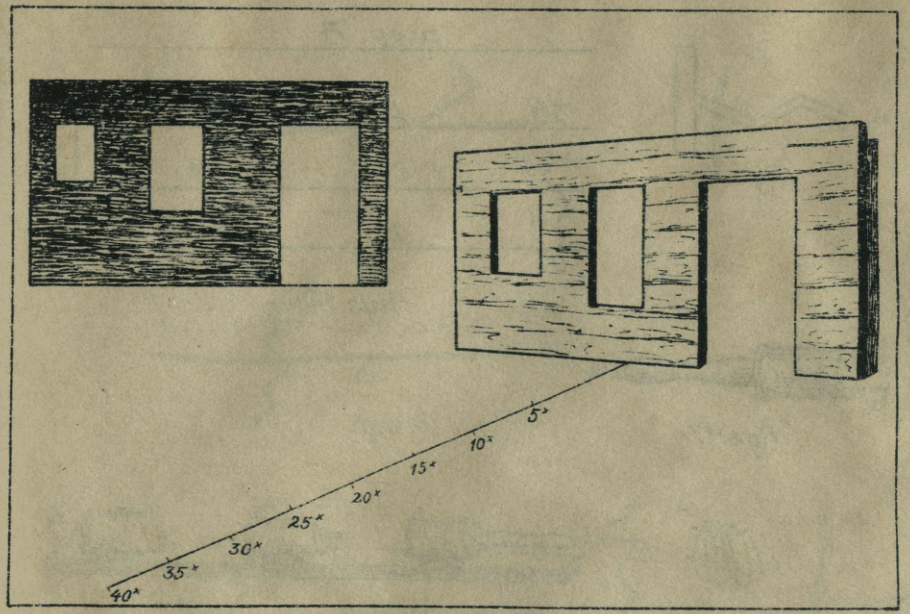
Rys 2.

Rys 3.

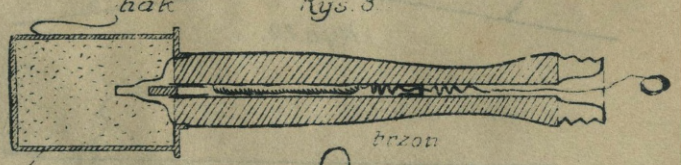
Rys. 6.

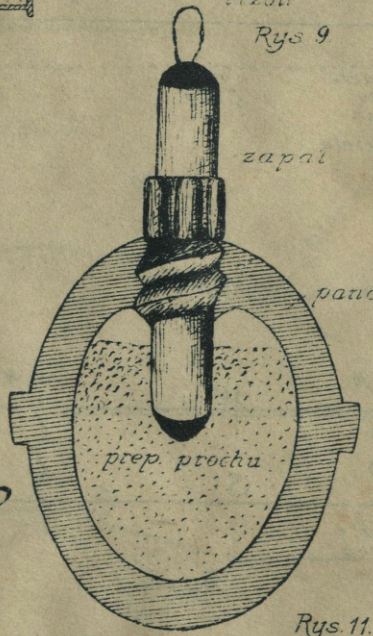
Rys. 7.

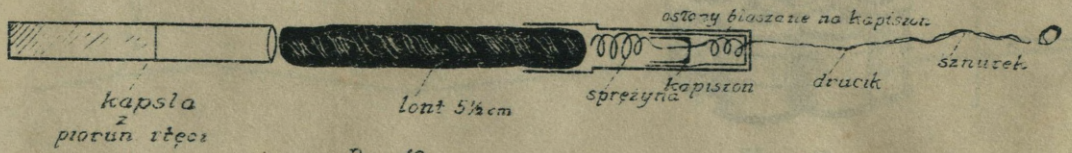
Rys. 8

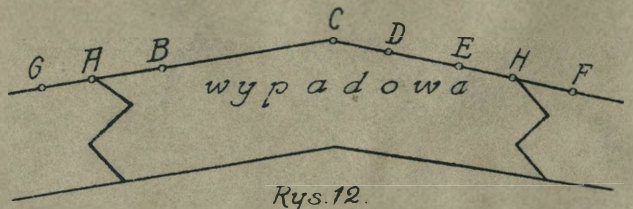
Rys 9

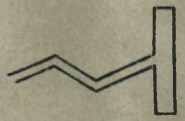
Rys. 11.

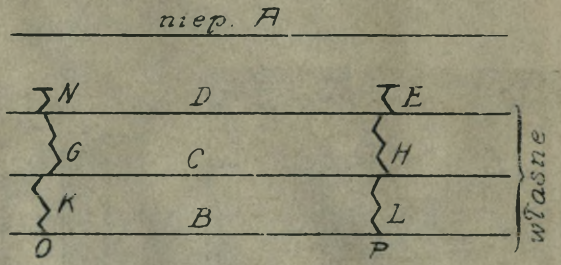
Rys. 10.

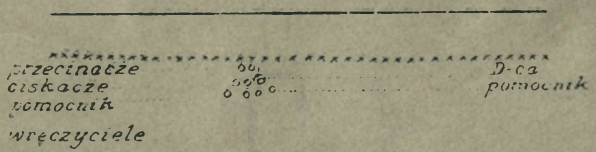
Rys. 12.

Rys. 13.

Rys. 14.

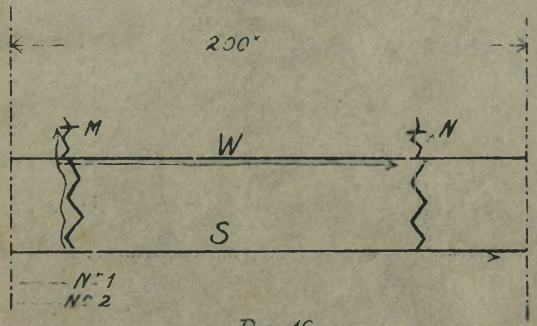
Rys. 15.

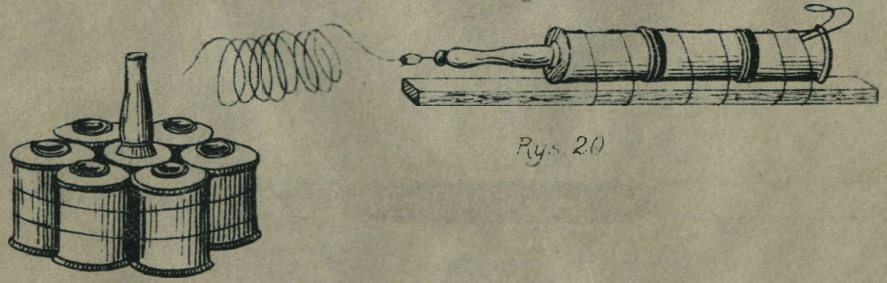
Rys. 17.

Rys. 19.

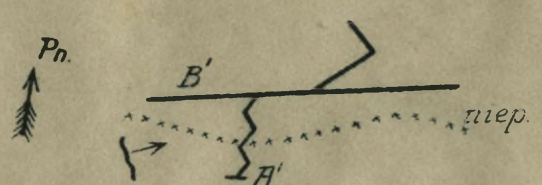

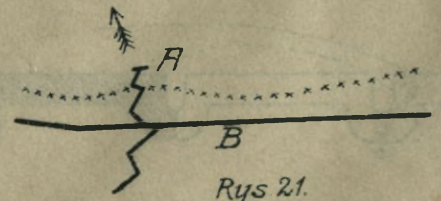
Rys. 16.

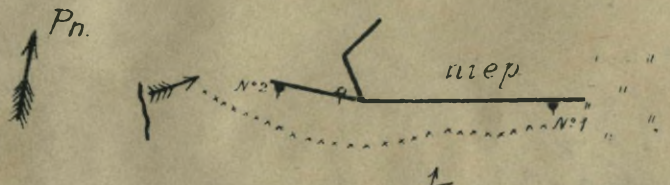
Rys. 20.

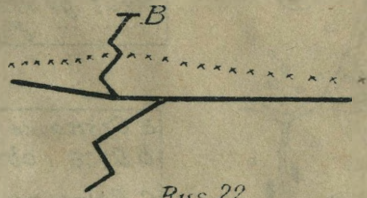
Rys. 18.

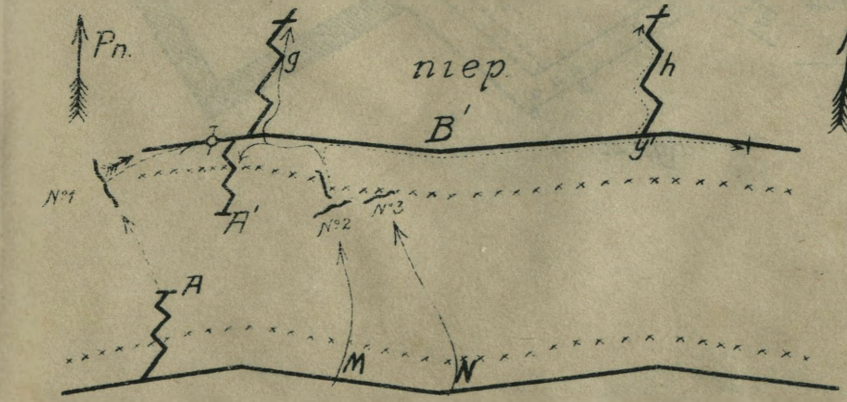

Rys 21.

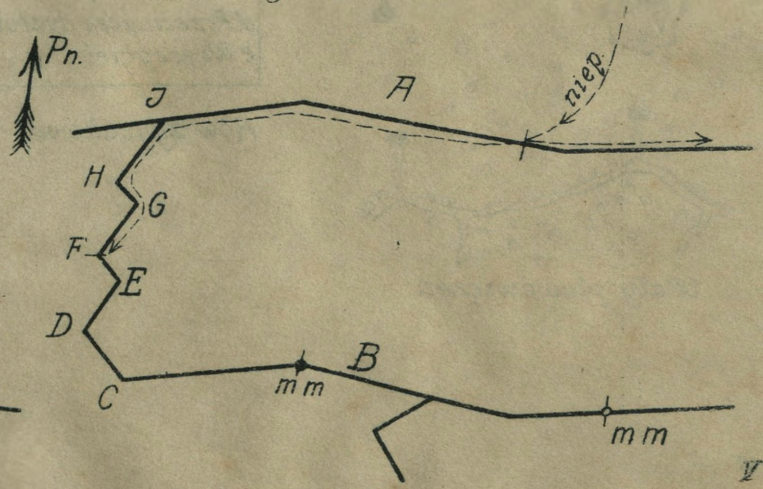

Rys. 22.

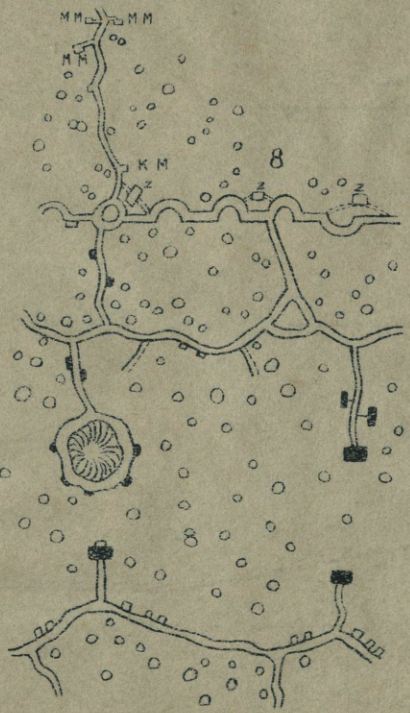

Rys 23.

Rys. 24.

V

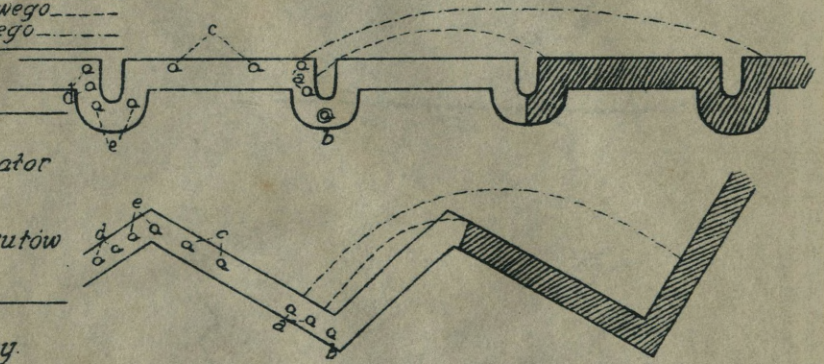

Mały plac ćwiczeń.

Rzut gr. tarczanowego
-"- -"- jajowego

a Ciskacze gr.
b D-ca i obserwator
c Pomocnicy
d Przecinacze drutów
e Wręczyciele

Rów zygzakowy.

Rys. 25.

45.—

25369/1